

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA MANAGEMENTU

Venkovský cestovní ruch v turistické oblasti Valašsko-Beskydy
Rural tourism in region Valašsko-Beskydy

Student:

Iva Ondrůšová

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Lenka Durdáková

Ostrava 2009

Zadání bakalářské práce

Student:

Iva Ondrušová

Studijní program:

B6208 Ekonomika a management

Studijní obor:

6501R006 Ekonomika cestovního ruchu

Téma:

Venkovský cestovní ruch v turistické oblasti Valašsko-Beskydy

Rural Tourism in Region Valašsko-Beskydy

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Metodika zpracování a cíl práce
 3. Teoretické vstup
 4. Aplikační část
 5. Konkrétní výsledky vlastního průzkumu
 6. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

DROBNÁ, D.; MORÁVKOVÁ, E. Cestovní ruch pro střední školy a pro veřejnost. 1. vydání. Praha: Fortuna, 2004. 208 s. ISBN 80-7168-901-7.
KOLEKTIV AUTORŮ KATEDRY CESTOVNÍHO RUCHU VŠE PRAHA. Venkovský cestovní ruch – jeho specifika a podmínky pro rozvoj. 1. vydání. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2007. 123 s. ISBN 80-245-1159-2.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Lenka Durdáková**

Datum zadání: 21.11.2008

Datum odevzdání: 07.05.2009

prof. PhDr. Jiří Bláha, CSc.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Prohlášení

Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou práci, včetně všech příloh, vypracovala samostatně. Přílohu č. 2, danou mi k dispozici, jsem samostatně doplnila.

V Uherském Hradišti dne 30. dubna 2009

.....

podpis

Poděkování

Děkuji Ing. Lence Durdákové, Evě Lapčíkové a mým rodičům za připomínky, cenné rady a trpělivost.

OBSAH

ÚVOD	8
Cíl práce	9
Metodika práce.....	9
2. TEORETICKÉ VYMEZENÍ POJMU.....	10
2.1 Vymezení pojmu venkov	10
2.2 Počátky venkovského cestovního ruchu	10
2.2.1 Počátky venkovského cestovního ruchu na našem území.....	11
2.3 Formy venkovského cestovního ruchu.....	11
2.4 Služby při venkovském cestovním ruchu.....	13
2.4.1 Ubytovací služby	13
2.4.1.1 Certifikace	14
2.4.2 Stravovací služby	15
2.4.3 Doplnkové služby.....	15
2.4.3.1 Doprovodné programy	16
2.5 Organizace působící ve venkovském cestovním ruchu.....	18
2.6 Podnikání ve venkovském cestovním ruchu	19
2.6.1 Podnikatelské právní minimum	21
2.6.2 Přínosy při podnikání ve venkovském cestovním ruchu.....	22
2.6.3 Problémy a rizika s rozvojem venkovského cestovního ruchu	23
2.7 Komunikační mix – propagace	24
2.7.1 Informační centrum venkovských regionů.....	25
2.7.2 Ostatní	25
2.8 Cestovní kanceláře	25
2.9 Charakteristika zákazníků venkovského cestovního ruchu.....	26
3. APLIKAČNÍ ČÁST	28
3.1 Charakteristika turistické oblasti	28
3.2 Materiálně - technické vybavení obcí	30
3.3 Přírodní atraktivity	31
3.4 Kulturně-historické atraktivity	32

3.5	Finanční podpora pro rozvoj venkovského cestovního ruchu.....	33
3.6	Venkovský cestovní ruch v oblasti Beskydy-Valašsko.....	34
3.6.1	Chaty a chalupy	34
3.6.2	Agroturistika a ekoagrotistika	35
3.6.2.1	Vybrané subjekty v turistické oblasti Beskydy-Valašsko.....	35
3.6.2.2	Celková charakteristika	39
3.6.2.3	Nabídka a aktivity subjektů.....	40
3.6.2.4	Ceny poskytovaných služeb	41
3.6.3.	Ekoturistika	42
3.7	Propagace	44
3.8	Nově chystaná realizace a její předpoklady	44
3.9	Nabídka konkurenčních turistických oblastí	45
4.	VLASTNÍ PRŮZKUM	46
4.1	SWOT analýza nabídky venkovského cestovního ruchu	46
	ZÁVĚR.....	50
	SEZNAM LITERATURY	52
	SEZNAM ZKRATEK A SYMBOLŮ	
	PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ VÝSLEDKŮ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	
	SEZNAM PŘÍLOH	

ÚVOD

Člověk hledá různé způsoby, jak si nejlépe ve svém volném čase odpočinout od stresu a starostí, které ho každodenně provázejí. Jedna z možností, která se mu nabízí, je volba určité formy cestovního ruchu, která mu přinese relaxaci od všedního života. A právě forma cestovního ruchu zaměřená na venkov může být jednou z alternativ, jak načerpat novou sílu a energii.

Venkovský cestovní ruch má několik charakteristických rysů, které je potřeba jak ze strany podnikajících subjektů, tak ze strany účastníků, dodržovat. Aby se venkovský cestovní ruch mohl uplatnit v dané oblasti, potřebuje k tomu především vhodné přírodní a sociálně-kulturní podmínky, které jsou základním prvkem tohoto druhu cestovního ruchu. Venkovský cestovní ruch proto lze zařadit do tzv. měkkého cestovního ruchu, který se vyznačuje přátelským vztahem k životnímu prostředí. Soustřeďuje se totiž jen na malé skupinky turistů, kteří mají snahu respektovat místní prostředí a snaží se sžít s místními obyvateli.

I když určité formy venkovského cestovního ruchu nejsou na území České republiky tak rozšířené a vyhledávané jako ve světě, přesto se lze s nimi setkat v některých turistických oblastech. Mezi ně patří i turistická oblast Beskydy-Valašsko, která disponuje hned několika aspekty, které umožňují se na venkovský cestovní ruch zaměřit.

Svou popularitu si venkovský cestovní ruch získává díky své jedinečnosti, kterou on sám disponuje. Pro účastníka tohoto druhu cestovního ruchu to může znamenat nevšední zážitek, odpočinek a pohodu v nenarušeném prostředí či únik od masově přeplněných rekreačních středisek. Venkovský cestovní ruch má být přínosný nejen pro samotné provozovatele, ale i pro obce a další subjekty.

Cíl práce

Cílem mé bakalářské práce je přiblížit pojem venkovský cestovní ruch se zaměřením na turistickou oblast Beskydy-Valašsko.

Metodika práce

Pro vypracování této bakalářské práce byla použita rešeršně-kompilační metoda, tedy sběr a kompletace dat pro jejich následnou interpretaci.

Teoretická část je zaměřena na venkovský cestovní ruch jako celek. Seznamuje s jeho specifiky a podmínkami pro jeho další rozvoj. V aplikační části je přiblížena turistická oblast Beskydy-Valašsko a vybrané subjekty provozující venkovský cestovní ruch. Protože oficiálně neexistuje žádná statistika o venkovském cestovním ruchu v turistické oblasti Beskydy-Valašsko, nepodařilo se mi tedy ani zjistit informace o celkovém počtu subjektů provozujících venkovský cestovní ruch a ani kolik turistů využilo těchto služeb. V poslední části je vypracována SWOT analýza, která zhodnocuje celkový stav a postoj turistické oblasti k venkovskému cestovnímu ruchu.

V hranatých závorkách jsou uvedena čísla, které odkazují na seznam literatury na konci práce. Poznámky pod čarou bylo použito k vysvětlení a k ujasnění informací vztahujících se k textu. Seznam zkratk je uveden na konci práce.

2. TEORETICKÉ VYMEZENÍ POJMU

2.1 Vymezení pojmu venkov

Venkovský cestovní ruch se odehrává na venkově, který nelze jednoznačně pojmenovat. Definice se totiž různí jak v rámci jednotlivých studijních oblastí (geografické, sociologické, demografické ad.), tak i v rámci jednotlivých regionů a států. Obecně se venkovem nazývají oblasti volné nezastavěné krajiny a venkovských osídlení, které lze vymezit jako určitý souhrn venkovských sídel, zemědělských a vodních ploch, lesů, ploch místních komunikací a ostatních ploch nacházejících se v tomto prostoru. Venkov se obvykle vyznačuje menší hustotou osídlení, menšími sídly, vyšší zaměstnaností v zemědělství (případně lesnictví, rybolovu a dalších činnostech primárního sektoru), určitým sejitím místních obyvatel s přírodou a krajinou, architektonickým rázem a charakterem zástavby a určitým životním stylem, který se často výrazně liší od městského. Některé z těchto typických znaků venkova však mohou být v současnosti již značně potlačeny. Pro zachování mezinárodních srovnání používá Eurostat definici vyplývající z OECD, která je založena na podílu obyvatelstva, jež žije na území s hustotou zalidnění menší než 150 obyvatel/km². V České republice se využívá pojmu venkovské obce, u kterých je určujícím kritériem velikost sídla. Tato definice říká, že za venkovské obce považujeme území se sídly, ve kterých trvale žije méně než 2 000 obyvatel. [17]

2.2 Počátky venkovského cestovního ruchu

Poprvé se venkovský cestovní ruch objevil v USA v 60. letech 20. století, kde měl dvě podoby a to:

- turismus na ranči,
- turismus v rekreačních centrech.

V prvním případě se jednalo o turismus se zaměřením na zemědělské práce, kdy jsou turisté ubytováni přímo na zemědělské usedlosti. Naopak ve druhém případě účastníci cestovního ruchu pouze pozorují aktivity farmářů v dané venkovské lokalitě, ve které se nachází hotel nebo turistické letovisko zajišťující jejich ubytování. [30]

2.2.1 Počátky venkovského cestovního ruchu na našem území

Prázdninové pobyty u známých a přátel na venkově, které vyhledávala především městská střední vrstva, byly oblíbené už za první republiky. Poté nastal trend vlastních chat a chalup a teprve na začátku 90. let se začalo rozvíjet podnikání ve venkovském cestovním ruchu v důsledku zachování prosperity v zemědělství a venkovského osídlení.

2.3 Formy venkovského cestovního ruchu

Venkovský cestovní ruch představuje souborné označení pro druh cestovního ruchu s vícedenním pobytem a s rekreačními aktivitami na venkově. Může se například jednat o pěší turistiku, jízdu na kole nebo na koni, práci na farmě, pozorování domácích zvířat nebo konzumaci potravin vyrobených na farmě. [5] Dovolená strávená ve venkovském prostředí má být nejen příjemná, ale především pro turistu přínosná a zábavná.

V České republice je možné rozdělit venkovský cestovní ruch do čtyř specifických forem a to na:

- chataření a chalupaření
- agroturismus
- ekoagroturismus
- ekoturismus

Chataření a chalupaření jsou formy venkovského cestovního ruchu, které představují rekreaci na venkově. Tento tradiční fenomén u nás přetrvává asi už 40 let. V současné době téměř 15% obyvatel v České republice má k dispozici chalupu či chatu a zájem vlastnit „druhé obydlí“ neustále roste. [9] Vzhledem k organičtějším umístění chalup ve vztahu ke krajině a lidským sídlům má výrazně nižší dopad na krajinu v porovnání s chatařením. [5] Chataření a chalupaření patří mezi významnou součást domácího cestovního ruchu, které je realizováno mimo veřejné formy cestovního ruchu. Podle agentury STEM v roce 2007 strávilo 39% ekonomicky aktivních Čechů nejdelší část své dovolené právě v těchto objektech. [27]

Agroturismus, často také označovaný jako dovolená na statku, nabízí turistické nebo rekreační pobyty na venkově v rodinných farmách. Hlavní náplní pobytu je poznávání alternativního způsobu života v blízkém kontaktu s přírodou. Účastníkům venkovského cestovního ruchu je umožněno se podílet na zemědělských činnostech nebo provozovat aktivní odpočinek podle vlastního zájmu. Mohou se volně pohybovat po statku a seznamovat se tak s hospodářskými zvířaty a objekty. Některé farmy nabízí svým zákazníkům domácí stravování či ochutnávky a nákup plodin, které se na farmě přímo vypěstovaly. Účastníci nejsou omezeni jen pobytem na farmě, ale mohou také vyrazit na výlety do vzdálenějšího okolí.

Ministerstvo zemědělství České republiky definuje agroturistiku jako formu venkovské turistiky, která je provozována podnikateli v zemědělské výrobě a slouží jim jako dodatečný nebo další finanční zdroj k udržení nebo rozšíření hlavního podnikatelského programu, tj. výroby zemědělských produktů (podle zákona č.105/1990 Sb. o soukromém podnikání občanů). Tržby ze zemědělské výroby by vždy měly pro podnikatele v agroturistice představovat nejméně 51% celkových tržeb. [1]

Agroturismus je realizován zejména v Evropě, kde se tento termín poprvé objevil v 70. letech 20. století. Jeho rychlý rozkvět nastal například ve Francii, v Itálii nebo v Irsku.

Ekoagroturistika je na rozdíl od agroturistiky více zaměřena na šetrnější provozování cestovního ruchu. Účastníci využívají k pohybu vlastních sil, jsou motivováni poznáním venkova a jeho okolí. Ubytování je zajišťováno v rodinných farmách, které se zabývají alternativním zemědělstvím tzn. že zemědělci preferují přírodní postupy a minimalizují používání umělých hnojiv a uměle vyrobených látek proti škůdcům jako jsou například syntetické pesticidy nebo herbicidy. Farmy, které upřednostňují alternativní zemědělství mohou získat certifikát Produkt ekologického zemědělství. Tento certifikát zaručuje, že plodiny vypěstované na této farmě jsou bez chemie, tedy tzv. bioprodukty.

Mezi aktivity účastníků venkovského cestovního ruchu patří zejména konzumace alternativně pěstovaných a upravených potravin ze zdrojů farmy, práce na farmě, jízda na koni a

blízký kontakt s přírodou. [5] Rostoucí zájem o biopotraviny zvyšuje i počet ekofare. V prosinci 2007 bylo evidováno 1 250 ekofare, což je o 350 více než v roce 2006. [33]

V době, kdy si člověk čím dál více uvědomuje svou zodpovědnost vůči přírodě, přicházejí některé cestovní kanceláře, agentury a další subjekty působící v cestovním ruchu s nabídkou **ekoturistiky**. Zákazník má tak unikátní možnost navštívit nenarušené území se vzácnou flórou a faunou. V podstatě se jedná o šetrné poznávání přírodních rezervací, chráněných krajinných oblastí, národních parků a dalších přírodních atraktivit. Cestovním kancelářím či agenturám, které jsou skutečně zaměřeny na ekoturistiku, jsou udělovány eko certifikáty a tyto subjekty by měly i poskytovat služby odborného průvodce. Tato forma dovolené je spíše rozšířena v zahraničí.

Účastníci ekoturismu si musí být vědomi toho, že se stávají součástí chráněného prostředí, a proto musí jednat tak, aby bylo toto prostředí co nejméně poškozováno jejich návštěvou. Existují dokonce i pravidla, která zahrnují nejdůležitější body chování správného ekoturisty (příloha č. 1). Lze předpokládat, že význam ekoturistiky, který je znám též pod termínem zelené prázdniny, bude růst se zvyšující industrializací.

2.4 Služby při venkovském cestovním ruchu

Služby při venkovském cestovním ruchu lze rozdělit na:

- základní, kam patří ubytovací a stravovací služby,
- služby doplňkové, které závisí na nabídce provozovatele venkovského cestovního ruchu a možnostech strávení volného času, které nabízí venkovské prostředí.

2.4.1 Ubytovací služby

Účastníci venkovského cestovního ruchu mají několik možností pro výběr ubytování v různých cenových hladinách. Může se jednat o ubytování v soukromí nebo v menších hromadných ubytovacích zařízeních. U obou druhů ubytování má ubytovací prostor vytvářet pohodlnou a příjemnou atmosféru pro hosta. Ve vybavení interiéru by měly převládat přírodní

materiály, které umocňují pocit s venkovským prostředím. Podnikatelé provozují ubytování na základě živnostenského zákona pod živností volnou. Právní vztah mezi ubytovaným hostem a ubytovatelem pak řeší občanský zákoník.

Ubytování v soukromí se provozuje buď na zemědělských usedlostech (farmách), v rodinných domech nebo v chalupách, chatách či srubech. Turisté mohou také přespávat ve vlastních stanech nebo karavanech. K tomu však musí být zajištěna dostatečná plocha na pozemku objektu. Některé farmy dokonce nabízí přenocování i na seníku. Ubytovací kapacita objektu by neměla přesáhnout dvanáct lůžek. Pro ubytování v soukromí se doporučuje maximálně deset lůžek na jeden objekt, a to proto, že při tomto počtu lůžek lze v rámci volné živnosti – ubytovací služby podávat i snídani. [3] Toto kritérium vychází z ECEAT.

Mezi hromadné ubytovací zařízení řadíme malé hotely a penziony s kapacitou do 50 lůžek. Díky omezené kapacitě lůžek jsou eliminovány negativní projevy masového turismu a ubytování tak nese nádech rodinného zázemí. Host získává pocit sounáležitosti s farmářskou rodinou.

2.4.1.1 Certifikace

Podnikatelé ve venkovském cestovním ruchu mají možnost požádat o certifikaci ubytovacího zařízení, která pro ně znamená značnou konkurenční výhodu. Certifikovaná ubytovací zařízení jsou totiž přednostně propagována Českou centrálou cestovního ruchu na výstavách a veletrzích, ale hlavně certifikace je podmínkou pro získání dotací z veřejných fondů. Certifikace je důležitá i pro zákazníka, který má díky ní přehled o standartu a kvalitě nabízených služeb. Certifikaci nenařizuje žádný zákon a závisí pouze na podnikateli venkovského cestovního ruchu, zda se pro ni dobrovolně rozhodne. Udělování certifikace pro soukromé ubytování má na starosti Svaz venkovské turistiky nebo Evropské centrum pro eko agro turistiku. Certifikace u hromadného ubytovacího zařízení kategorie hotel a penzion je prováděna Asociací hotelů a restaurací ČR, u kempů a chatových osad pak Živnostenským společenstvem a u ubytoven ji uděluje Klub českých turistů. Ubytovací zařízení může dále získat tzv. “zelený” certifikát, který uděluje ECEAT za zodpovědné chování vůči životnímu prostředí. V České republice už bylo takto certifikováno 120 zařízení, z toho asi sto na venkově. [24]

2.4.2 Stravovací služby

Účastníci venkovského cestovního ruchu očekávají, že jim provozovatel venkovského zařízení umožní stravování. To bývá zajištěno buď:

- přímo v ubytovacím zařízení, ve kterém provozovatel poskytuje sám hostovi stravování nebo mu dá k dispozici vlastní kuchyňku k přípravě jídla. Účastníci venkovského cestovního ruchu, kteří pobývají na zemědělské usedlosti mají jedinečnou příležitost konzumovat produkty vypěstované přímo na farmě, ale také ochutnat čerstvé mléko, sýr a další produkty. K dispozici může být tábořiště nebo gril sloužící k opékání a k přípravě pokrmů.
- anebo host využije stravovacích služeb v provozovnách, které se nachází v blízkosti místa pobytu.

V místě pobytu dále mohou účastníci venkovského cestovního ruchu ochutnat lokální či krajské speciality nebo se zúčastnit zabijačkových či hodových oslav. To vše přináší účastníkům venkovského cestovního ruchu neobyčejný gastronomický zážitek.

Služby ve stravování upravuje živnostenský zákon pod řemeslnou živností. Pokud tedy podnikatel poskytuje ubytování s polopenzí nebo celodenním stravováním, může provozovat obě činnosti pod jednou živností a to řemeslnou.

2.4.3 Doplnkové služby

Pro uspokojení zákazníka není důležité jenom poskytovat kvalitní základní služby, ale je potřeba hostovi nabídnout i něco navíc a to doplňkové služby, které mají za úkol pobyt na venkově zatraktivnit. Doplňkové služby však nemusí nutně poskytovat jen provozovatel venkovského objektu. Příležitosti by měly využít i jiné podnikatelské subjekty provozující svoji činnost v blízkosti tohoto objektu a vytvářet tak produkty či balíčky služeb pro uspokojení hosta. Díky nim se pak venkovský prostor stává zajímavější a pozitivně ovlivňuje rozhodování potenciálního zákazníka.

Doplňkové služby by měly tvořit:

1. služby poskytované nejenom účastníkům venkovského cestovního ruchu, ale i dalším návštěvníkům, nebo zčásti i místnímu obyvatelstvu jako například informační, obchodní, společenské ad. služby,
2. služby volného času, včetně animace, určené hlavně účastníkům venkovského cestovního ruchu. [4]

Provozovatel venkovského zařízení musí mít na paměti, že každý zákazník je specifická individualita, která vyžaduje jiný přístup chování a má rozdílné požadavky ohledně doplňkových služeb.

2.4.3.1 Doprovodné programy

Mezi hlavní doplňkové služby řadíme především doprovodné programy, které nabízejí hostům možnosti, jak strávit svůj pobyt na venkově. Pro tyto programy by mělo být charakteristické to, že budou:

- mít vztah k venkovské mentalitě,
- prezentovat historické, kulturní a přírodní zázemí venkova,
- těžit ze specifík daného venkovského území,
- prezentovat venkovské území jako jedinečné turistické specifikum – i jako dobrodružství. [31]

Doprovodné programy u zemědělských subjektů mohou zahrnovat účast na zemědělských pracích, kdy host může jen přihlížet nebo se jich aktivně zúčastnit a to například pomocí při sklizni zemědělských plodin nebo s péčí o hospodářská zvířata. K pobytu na zemědělské usedlosti patří i možnost naučit se některé činnosti využitelné i po skončení pobytu na venkově. Patří k nim pečení chleba, domácí výroba sýra či zavařenin. [4]

Mimo zemědělské práce lze do doprovodných programů dále zařadit lov zvěře, rybaření, letní a zimní sporty. Pro účastníka venkovského cestovního ruchu je přínosem, pokud má možnost si zapůjčit sportovní potřeby přímo u provozovatele venkovského objektu či u jiných

podnikatelů v místě pobytu. Mezi oblíbené volnočasové aktivity, jež se nejčastěji na území České republiky objevují, lze uvést pěší turistiku, jezdeckví a cykloturistiku.

Pěší turistika motivuje účastníky aktivním pohybem v přírodě a bezprostředním kontaktem s přírodou. Realizuje se nejčastěji prostřednictvím chůze v přírodě, v níž se účastník pohybuje po barevně vyznačených turistických stezkách. [5]

Jezdecká turistika zažívá v České republice velký rozvoj. Některé zemědělské usedlosti nabízí svým zákazníkům vyjížďky na koních, projížďky v bryčce a v zimě na saních. Jízda na koni pomáhá zlepšovat jak fyzickou tak psychickou stránku člověka. Roste také zájem o hipoterapii, která je vhodná pro nemocné a postižené zákazníky.

Cestování na kole patří nejen u nás mezi oblíbenou formu sportovně-turistického cestovního ruchu. Cyklisté se pohybují po cyklostezkách nebo cyklotrasách a to nejčastěji pomocí trekingového nebo horského kola. Cykloturistika je jednou z možností, jak přilákat cyklisty do míst, kam by sami nezavítali a umožnit jim tak například poznávat místní přírodu, okolí a kulturně-historické památky.

Do doprovodných programů lze také přiřadit i folklorní slavnosti, jarmarky, tradice a tradiční řemesla či výrobky, které jsou pro dané místo specifické. Účastník venkovského cestovního ruchu tak může zažít něco neobvyklého a nového, může se seznámit s řemeslnou výrobou či zúčastnit se akcí, které jsou spjaty s kalendářním rokem. Součástí doplňkových služeb jsou často také aktivity místního obyvatelstva, místních spolků, svazů, a sdružení (rybářů, divadelních ochotníků, folklorních skupin apod.). Důležitá je jejich vzájemná kooperace. [4]

Tyto doprovodné programy jsou zaměřeny především na exteriér, proto je nutné mít připraveny i alternativy, jak strávit volný čas v případě špatného počasí. Jedná se pak zejména o různé společenské hry, přednášky, seznámení s ručními pracemi či sledování filmů.

Většina účastníků venkovského cestovního ruchu se dopravuje do místa pobytu vlastními auty. Provozovatel by proto neměl zanedbávat nabídku i do vzdálenějších míst, které disponují

historickými a přírodními zajímavostmi nebo mohou nabídnout nákupní možnosti, zábavné atrakce či různé společenské a kulturní akce. Návštěvníkům bez motorových vozidel je vhodné dát k dispozici přehled autobusových a železničních spojů, případně nabídku výletů cestovních kanceláří. [4]

2.5 Organizace působící ve venkovském cestovním ruchu

V České republice existují různé organizace, které se snaží rozvíjet a podporovat venkovský cestovní ruch a jeho jednotlivé formy. Uvědomují si, že cestovní ruch je specifický obor, který potřebuje vzdělané a kvalifikované pracovníky. Proto tyto organizace poskytují potřebné informace a poradenství ohledně podnikání v této formě cestovního ruchu. Mezi tyto organizace patří ECEAT CZ, Svaz venkovské turistiky, Eurogites a ostatní orgány a organizace.

ECEAT CZ, tedy evropské centrum eko agro turistiky, je česká nevládní organizace, která je členem ECEAT-International. Cílem této organizace je přispět k udržitelnému rozvoji prostřednictvím odpovědného cestovního ruchu. ECEAT CZ provozuje globální hodnotící systém kvality produktů cestovního ruchu z pohledu udržitelnosti. Také připravuje a realizuje rozvojové i inovativní projekty pro podnikatele, obce, regiony a instituce. Vytváří produkty cestovního ruchu, jež vyhovují nejvyšším profesionálním požadavkům a přitom jsou ohleduplné k prostředí, kde jsou realizovány. [34] K jeho produktům patří:

- Prázdniny na venkově (www.prazdninynavenkove.cz) – na tomto internetovém portálu je poskytována nabídka ubytovacího zařízení na venkově. Na projektu se spolupodílejí i další organizace.
- Zelené prázdniny – zaměřují se na eko pobyty.
- Stezky dědictví - využívají přírodního, kulturního a technického potenciálu k rozvoji odpovědného cestovního ruchu v mikroregionech a krajích.

Svaz venkovské turistiky je dobrovolné, nepolitické profesní sdružení podnikatelů ve venkovském cestovním ruchu a dalších příznivců. Byl založen v roce 1997 jako Svaz podnikatelů ve venkovské turistice a agroturistice a později byl přejmenován na Svaz venkovské turistiky. Svaz je členem Svazu obchodu a cestovního ruchu a mezinárodní organizace svazů

venkovské turistiky Eurogites. Svou činností chce přispět k ekonomickému, kulturnímu a společenskému oživení venkova, obnově jeho tradic, údržbě krajiny i ke stabilizaci jeho osídlení. Zajišťuje zavádění do praxe a kontrolu kvalitativních standardů ubytovacích kapacit na venkově a pomáhá při rozvoji odborných schopností poskytovatelů služeb ve venkovském cestovním ruchu. Ve spolupráci s partnery, zejména krajskými úřady, agenturou CzechTourism a ECEAT CZ pomáhá při propagaci ubytovacích zařízení svých členů. [19]

Eurogites je mezinárodní organizace svazů venkovské turistiky, která si klade za cíl propagovat venkovský cestovní ruch v jednotlivých zemích, které se převážně nacházejí na území evropského kontinentu. Nyní se jedná o 26 zemí.

Organizace vytvořila kritéria kvality v oblasti venkovského cestovního ruchu, poskytuje stručné informace o určité zemi a umožňuje spojení s organizacemi venkovského cestovního ruchu, které nabízejí ubytování v zemi, ve které působí.

Mezi ostatní orgány a organizace podporující venkovský cestovní ruch patří Česká centrála cestovního ruchu /Czech Tourism/, PRO-BIO Svaz ekologických zemědělců ČR, Ministerstvo zemědělství ČR, Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, Ministerstvo životního prostředí ČR, A.T.I.S a další. [1]

2.6 Podnikání ve venkovském cestovním ruchu

Na rozdíl od německy mluvících sousedů využívají čeští zemědělci málo příležitosti podnikat v (eko)agroturistice. Mezi hlavní důvody, proč se vyhýbají tomuto podnikání, patří vstupní investice, jejichž návratnost je nejrizikovějším faktorem a také malé zkušenosti s provozem.

Česká republika má zájem na rozvoji venkovského cestovního ruchu, proto poskytuje finanční podpory z fondu:

- **Ministerstva pro místní rozvoj ČR** - navrhlo pro rok 2009 program Podpora obnovy venkova, který si klade za cíl podpořit obnovu a rozvoj venkovských obcí. Program předpokládá participaci obyvatel venkova, občanských spolků a sdružení při obnově jejich obce v souladu s místními tradicemi. Příjemci podpory jsou vymezeni a

specifikování pro každý z pěti dotačních titulů zvlášť. Obecně se však jedná o obce či svazky. [18]

- **Ministerstva zemědělství ČR**, které vytvořilo Program rozvoje venkova, který se vztahuje na období 2007 – 2013. Tento program se skládá ze čtyř os, z nichž pro rozvoj a podporu venkovského cestovního ruchu je nejdůležitější **III. osa - Kvalita života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářského venkova** v bodě týkajícího se především Podpory cestovního ruchu. Tato část projektu se vztahuje na obce do 2 000 obyvatel nacházející se na území ČR a příjemcem podpory se může stát zemědělský podnikatel a to jak fyzická tak i právnická osoba, nezemědělský podnikatel pouze pokud činnost zahajuje, nebo má kratší než dvouletou historii a neziskové organizace (včetně zájmových sdružení a spolků) s právní subjektivitou. Jedná se o přímou nenávratnou dotaci, kdy 75% je hrazeno ze zdrojů EU a 25% je financováno z veřejných zdrojů ČR a minimální celkové způsobilé výdaje na projekt jsou 50 000 Kč. [20]
- **Jednotlivých krajů ČR**
- **Evropské unie**

Nutné pro získání podpory je předložit vypracovaný projekt v souladu s platnou právní úpravou. Podnikatel, který se rozhodne provozovat svou činnost ve venkovském cestovním ruchu, musí mít dostatečné znalosti o všech potřebných podmínkách, ustanovení, předpisech a zákonech týkajících se podnikání v této oblasti. Musí si být vědom rizika, do kterého vstupuje a počátečních vkladů, které je nutné vložit do podnikání. Proto je potřebné si zpracovat podnikatelský záměr, který by měl dát zároveň odpověď na otázku, zda má projekt šanci uspět na trhu cestovního ruchu. V počátcích podnikání slouží zisk k dalšímu investování a nelze tedy očekávat, že půjde ihned o ziskovou činnost, která je vlastně podstatou podnikání.

V podnikání je důležité si ujasnit cíle, kterých chce provozovatel dosáhnout a na jaké cílové trhy se zaměřit. Je proto zapotřebí vytvořit strategický plán, jehož součástí je i analýza prostředí, která vypovídá o silných a slabých stránkách provozovatele a přednostech či ohrožení vycházející z jeho okolí. Provozovatel musí při sestavování strategického plánu dbát i na dodržování charakteristik typických pro venkovský cestovní ruch. Kromě informací o trhu a chování zákazníků je zapotřebí sledovat i současné trendy.

Pro začínající i současně podnikatele a ostatní subjekty působící ve venkovském cestovním ruchu existuje nabídka různých kurzů, které si kladou za cíl zvýšit kvalifikaci osob pracujících či podnikajících ve venkovském cestovním ruchu a posílit jejich povědomí o podnikání v této oblasti.

2.6.1 Podnikatelské právnícké minimum

- **Obchodní zákoník** (č. 513/1991 Sb. ve znění pozdějších předpisů) vymezuje osobní působnost zákona – určuje subjekty a objekty obchodně právních vztahů a vymezuje pojem „podnikání“ a upravuje vztahy v obchodních společnostech.
- **Živnostenský zákon** (č. 455/1991 Sb. ve znění pozdějších předpisů) obsahuje důležitá ustanovení týkající se rozdělení živností, živnostenského oprávnění, provozování většího počtu živností, odborné způsobilosti.
- **Občanský zákoník** (č. 40/1964 Sb. ve znění pozdějších předpisů) definuje smlouvu o ubytování a odpovědnost za škodu způsobenou hostům ztrátou věcí uložených v místnostech, kde jsou ubytováni.
- **Zákon o dani z příjmů** (č. 586/1992 Sb. ve znění pozdějších předpisů) řeší daň z příjmů fyzických a právnických osob, daň ze závislé činnosti.
- **Zákon o dani z přidané hodnoty** (č. 235/2004 Sb. ve znění pozdějších předpisů) definuje plátce DPH podle výše ročního obrátu a základní a sníženou daň.¹
- **Zákon o dani silniční** (č. 6/1993 Sb. ve znění pozdějších předpisů) platí pro všechny podnikatele, kteří užívají vozidlo pro svou podnikatelskou činnost a odepisují vozidlo jako hmotný majetek nebo cestovné do nákladů.
- **Zákon o dani z nemovitosti** (č. 338/1992 Sb. ve znění pozdějších předpisů) se vztahuje na všechny stavby, které poplatník využívá k dosažení a udržení příjmů podléhajících dani z příjmů mimo obytných domů. Pozemky se zdaňují podle druhu pozemku, jak jsou uvedeny v katastru nemovitostí.
- **Zákon o místních poplatcích** (č. 565/1990 Sb. ve znění pozdějších předpisů) poplatky za ubytovací kapacity v rekreačních zařízeních a poplatky za rekreační pobyt se

¹ V roce 2008 činí daň za ubytovací služby 5%, stravovací služby mají daň 19%.

bezprostředně promítají do cen za ubytování a jsou jejich neovlivnitelnou částí oproti jiným nákladovým položkám. V této souvislosti je třeba upozornit i na tzv. ohlašovací povinnost, resp. vedení evidence o ubytovaných osobách.

- **Zákon o správních poplatcích** (č.634/2004 Sb. ve znění pozdějších předpisů) a **zákon o soudních poplatcích** (č.549/1991 Sb. ve znění pozdějších předpisů) obsahují sazebník správních poplatků (například za vydání živnostenského listu) a sazebník soudních poplatků (například poplatky za zápis do obchodního rejstříku).
- **Zákoník práce** (č.262/2006 Sb.) je důležitý pro podnikatele, kteří vytvoří nové pracovní místo. Obsahuje ustanovení o právech zaměstnavatelů a zaměstnanců, bezpečnosti práce a ochranných pracovních pomůckách.
- **Zákon o veřejném zdravotním pojištění** (č.48/1997 Sb. ve znění pozdějších předpisů) a **zákon o pojištění na sociálním zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti** (č.589/1992 Sb. ve znění pozdějších předpisů) jde o systém zdravotní a sociální ochrany jak podnikatele, tak zaměstnance. [1]

Důležité je znát i hygienické a požární předpisy.

2.6.2 Přínosy při podnikání ve venkovském cestovním ruchu

Hlavním důvodem, proč se zemědělské či jiné subjekty rozhodnou vstoupit do tohoto odvětví cestovního ruchu, je získání dodatečného příjmu, z kterého může být podporována zemědělská činnost nebo další investice do objektu sloužícímu k realizaci venkovského cestovního ruchu. Pro zemědělce je to jedna z variant, jak vlastní vyprodukované produkty prodat. Venkovský cestovní ruch nemá jen význam pro subjekty působící v tomto druhu cestovního ruchu, ale i pro danou oblast a stát, kde se venkovský cestovní ruch rozvíjí. Pro ně to totiž znamená příliv finančních prostředků do rozpočtů a zatraktivňování venkova nejen pro účastníky cestovního ruchu, ale i pro místní obyvatelstvo. Venkovský cestovní ruch umožňuje vznik nových pracovních míst či podnikatelských záměrů vedoucích k uspokojování vznikajících potřeb volného času účastníků. Především má však napomáhat zabraňování odlivu venkovského obyvatelstva do města za lepšími životními podmínkami. Venkovský cestovní ruch přináší do obcí a menších měst potřebný rozvojový kapitál, podporuje revitalizaci tradičních

řemesel, obnovování starodávných zvyklostí a obyčejů, které jsou pro danou oblast charakteristické a pro většinu návštěvníků neznámé.

Pro podnikatele, kteří chtějí zahájit činnost ve venkovském cestovním ruchu, sehrává významnou roli neporušenost krajiny. Ta totiž plní funkci turistické atrakce, kvůli které se účastníci venkovského cestovního ruchu rozhodli cestovat do dané oblasti. Krajina, která je zdevastována díky průmyslu a těžební činnosti, je z pohledu účastníka venkovského cestovního ruchu neatraktivní a i při kvalitních službách, které jsou poskytovány v oblasti, je těžké přilákat potenciální zákazníci. Proto je v zájmu subjektů působících v oblasti venkovského cestovního ruchu kultivace a údržba přírodního prostoru. Podstata venkovského cestovního ruchu je založena na šetrnosti k přírodě. Jedná se tedy o prostor, který není postižen masovostí turistů, a proto se vyznačuje klidným prostředím bez hluku a smogu. S rozvojem venkovského cestovního ruchu souvisí budování místních muzeí, skanzenů, turistických tras, hiposteze, cyklostezek [5] a další infrastruktury a materiálně-technické základny. Všechny tyto faktory činí venkov zajímavějším a pro zákazníka se stává venkov přitažlivějším.

2.6.3 Problémy a rizika s rozvojem venkovského cestovního ruchu

Krom toho, že venkovský cestovní ruch má řadu výhod, objevují se i určitá rizika a problémy spojené s podnikáním a rozvojem v tomto oboru cestovního ruchu. Jedná se především o přesvědčení aktivních zemědělců o výhodnosti provozování venkovského cestovního ruchu na jejich zemědělské usedlosti. Pro většinu z nich to totiž znamená ztrátu soukromí, přizpůsobení se zákazníkovi a tím pádem i změnu v provozu hospodaření – hlavní sezóna cestovního ruchu se kryje s vrcholnou zemědělskou sklizní. K zákazníkovi musejí zachovávat individuální a profesní přístup, musí brát na zřetel jeho osobní aktivity a nemohou po něm požadovat činnosti, o které sám zákazník neprojeví zájem. Pro některé farmáře je to problém, který nedokáží překonat.

Při podnikání ve venkovském cestovním ruchu mohou vznikat určitá rizika, která by ohrožovala jeho podstatu. Mezi tato rizika lze zařadit chování účastníků této formy cestovního ruchu. Venkovský cestovní ruch pojednává především o šetrném zacházení k přírodě a k přírodním zdrojům, což není možné, pokud si účastníci venkovského cestovního ruchu sami

neuvědomí, jak správně se chovat. Možná hrozba se může skrývat i v situaci, jestliže venkovský cestovní ruch přeroste v masový cestovní ruch, který má jednak negativní vztah k životnímu prostředí a také může ohrozit nebo narušit místní identitu nebo účelně komercializovat tradice a zvyky udržované na venkově.

Rizikem pro podnikatele ve venkovském cestovním ruchu se může stát chybné oslovení potenciálního zákazníka nebo špatná volba doprovodného programu. Také podcenění propagace se následně odrazí v nedostatečném zviditelnění nabízených atraktivit či produktů. To vše se projeví zejména na návštěvnosti venkovského prostoru a tedy i na zisku a návratnosti vložených investičních prostředků subjektů venkovského cestovního ruchu a přílivu finančních prostředků do ekonomiky.

2.7 Komunikační mix – propagace

Komunikační mix je důležitým nástrojem marketingu, který umožňuje navázat nejen kontakt se zákazníkem ale i s širokou veřejností. Má za úkol vzbudit v potenciálním zákazníkovi zájem o daný produkt a stimulovat ho k jeho koupi. Pro venkovský cestovní ruch, který ještě nemá silnou pozici na území České republiky, je komunikační mix podstatný. Stává se tedy nepostradatelným především v oblastech činností, které nemají na tuzemské podnikatelské scéně velkou tradici anebo tam, kde se příslušná podnikatelská aktivita odehrává stranou od center potenciálních klientů, v zásadě mimo oblast velkých měst. Obě tyto podmínky venkovský cestovní ruch zcela splňuje. [26]

K účinným nástrojům komunikačního mixu patří kvalitní informační brožury a propagační materiály, které poskytují potřebné a pravdivé informace o nabídce venkovského cestovního ruchu v dané oblasti. Pro podnikatele ve venkovském cestovním ruchu se stává nutností naučit se správně komunikovat s médii, které sehrávají významnou roli v informovanosti veřejnosti. Proto centrála cestovního ruchu – CzechTourism vytvořila pro podnikatele hlavní zásady, které jim radí jak se zachovat v určitých situacích při styku s novináři. Tyto zásady jim mají zároveň pomoci vyvarovat se chyb při prezentaci své nabídky formou inzerce. Při ní je nutné si uvědomit, jakého zákazníka chceme oslovit a podle toho také vybírat příslušný tisk. V propagaci je nepostradatelným nástrojem internet. Prostřednictvím něho lze totiž poměrně

snadno a rychle získat potřebné informace o nabídce venkovského cestovního ruchu. Proto by podnikatelské subjekty neměly podceňovat tvorbu a aktualizaci vlastních webových stránek, na kterých se prezentují. Tuto formu propagace lze označit za jednu z neúčinnějších, přitom náklady na vytvoření a udržování webových stránek nejsou příliš vysoké. I v tomto případě podává CzechTourism pomocnou ruku subjektům ve venkovském cestovním ruchu tím, že pro ně vytvořil základní zásady internetové prezentace.

2.7.1 Informační centrum venkovských regionů

V roce 2004 vzniklo Informační centrum venkovských regionů, které bylo vytvořeno za účelem zviditelnit venkovské regiony v rámci venkovského cestovního ruchu a podpořit tak jejich další rozvoj. Tento projekt měl poskytovat návštěvníkům širokou škálu služeb od poskytování informací týkajících se přímo daného venkovského prostoru jako jsou různé akce, ubytování, atraktivita apod. až po zpracování individuálního pobytu podle přání zákazníka. V roce 2007 byla činnost tohoto informačního centra zrušena.

2.7.2 Ostatní

Dalším možným způsobem, jak představit a seznámit veřejnost s venkovským cestovním ruchem je využití příležitosti propagovat své produkty na veletrzích cestovního ruchu jako je například Go a Regiontour v Brně.

2.8 Cestovní kanceláře

Na nabídku venkovského cestovního ruchu se zaměřují i některé cestovní kanceláře a cestovní agentury. Jejich počet není zcela znám, protože neexistuje přesná evidence. Mezi ně patří například:

- **CA Ing. Michal Burian-www.na-farmu.cz** - realizuje prázdniny na venkově a ekoturistiku nejen na území ČR, ale i jiných zemích světa. Je členem několika organizací podporujících venkovský cestovní ruch jako je například organizace ECEAT,

- **CK Eceat travel** (www.eceat.travel/fx/cz) – nabízí pobyty na farmách, ekologických farmách a v kempech,
- **CA Pobyt Agency** (www.pobytysmysi.cz) – umožňuje výběr ubytování na farmách a rančích,
- **CK Albatros Travel and Expeditions** (www.albatrostravel.cz) – zaměřuje se na ekoturistiku,
- **CA Pampeliška** (www.pampeliska.cz) – specialista na venkovskou turistiku,
- **a další.**

Zbývající většina cestovních kanceláří nabízí zejména pobyty v rekreačních objektech jako jsou chaty, chalupy či rodinné penziony. Jedná se zejména o tyto cestovní agentury a kanceláře:

- Agentura Bora (www.pronajemchalup.net),
- Agentura NN (www.agentnn.cz),
- CA TIPPOBYT s.r.o. (www.pronajem-chaty-chalupy.cz),
- CA TOURETREND (www.tourentrend.cz) a další.

2.9 Charakteristika zákazníků venkovského cestovního ruchu

Aby mohl provozovatel zemědělské usedlosti vytvořit nabídku pro určitý tržní segment, musí znát možnosti, které mu daný venkovský prostor nabízí. Všeobecně lze však konstatovat, že venkovský cestovní ruch je svým charakterem přitažlivý především pro zákazníky, kteří žijí ve zcela jiném prostředí, tedy v městském. Venkovský cestovní ruch se může zaměřit na rodiny s dětmi, na mladé lidi či seniory, kteří přijíždějí z měst na venkov si odpočinout a poznat kouzlo venkova. Děti tak navíc mají jedinečnou možnost přijít do styku s hospodářskými zvířaty.

Venkovský prostor přitahuje také firmy, které zde pořádají různorodé akce jako jsou školení či konference. Hlavním cílem je skloubení práce s relaxací v příjemném prostředí. Může se stát i vhodným místem pro realizaci teambuildingu, který má za úkol stmelit zaměstnance firmy formou různých aktivit. Dovolená strávená na českém statku láká i cizince, především z Německa, Polska a Holandska.

Podle Svazu venkovské turistiky strávilo dovolenou na statku v roce 2007 zhruba 32 500 návštěvníků. Návštěvnost by však mohla být i několikrát větší. Svaz totiž sdružuje 130

podnikatelů, což je asi pět až deset procent z celkového počtu podnikatelů působících ve venkovském cestovním ruchu. Bohužel do dnešní doby neexistuje žádná oficiální statistika, která by zaznamenávala samostatný podíl venkovského cestovního ruchu v rámci celkového cestovního ruchu ČR. Průměrná délka pobytu se odhaduje na pět až sedm dní. [14]

3. APLIKAČNÍ ČÁST

Jednou z turistických oblastí, která je svým charakterem vhodná pro rozvoj venkovského neboli rurálního cestovního ruchu je i turistická oblast Beskydy–Valašsko, která spadá do turistického regionu² Severní Morava a Slezsko.

Turistickou oblast Beskydy-Valašsko lze charakterizovat určitým souborem prvků, které se dobře propagují a dostávají do podvědomí potenciálních zákazníků. Pro návštěvníky je tato turistická oblast atraktivní z několika pohledů – udržují se zde řemesla a folklór, originální gastronomie, zvláštní dialekt, krásná a nepoškozená příroda, specifická architektura a tradiční chov ovcí. Renomé této turistické oblasti je rozšířeno nejen v rámci České republiky, ale jeho hodnoty jsou známy i evropském měřítku a má tendenci se rozšiřovat i do dalších kontinentů.

3.1 Charakteristika turistické oblasti

Z **geografického** hlediska lze turistickou oblast Beskydy–Valašsko nalézt na severovýchodní straně České republiky, kde sousedí s Polskou a Slovenskou republikou a turistickými oblastmi Zlínsko, Střední Morava a Haná, Poodří, Ostravsko a Těšínské Slezsko. **Administrativně** zasahuje do Moravskoslezského a Zlínského kraje a je rozdělena do okresů Frýdek-Místek, Nový Jičín, Vsetín a Zlín.³ Počet měst a obcí dosahuje počtu 167, z toho je 123 obcí do 2 000 obyvatel.⁴

Obyvatelstvo tohoto území lze rozdělit do dvou skupin. Na severu oblasti se nachází Lašsko a na jihu je oblast osídlena Valachy. V roce 2007 mělo toto území 428 337 obyvatel. Při srovnání těchto údajů s rokem 2006, kdy počet obyvatel dosahoval počtu 427 568, je zřejmé, že došlo k přírůstku o 769 obyvatel.⁵

² Turistický region si lze představit územím, pro něž je typický určitý druh cestovního ruchu, který jednotlivé prvky dané oblasti spojuje a sjednocuje, ale zároveň i odlišuje od ostatních regionů. Česká republika se skládá z 15 turistických regionů, které se dále dělí na turistické oblasti. Turistické regiony byly vymezeny v letech 1998–1999 na základě jednání v regionech.

³ Krom okresu Vsetín zasahuje tato oblast do ostatních okresů jen částečně.

⁴ Zdroj: Český statistický úřad.

⁵ Zdroj: Český statistický úřad.

Tato oblast je neodmyslitelně spjata s **pohořím** Beskydy, které se skládají především z Moravskoslezských Beskyd, jejichž nejvyšší vrchol je Lysá hora. Podstatnou část tvoří také Vsetínské vrchy a moravská část Javorníků. Další významné pohoří, které částečně zasahuje do této oblasti jsou Bílé Karpaty, které spolu s Beskydy patří do horské soustavy Vnějších Západních Karpat. [7]

Na tomto území pramení **řeky** Bečva a Vlára patřící do úmoří Černého moře a řeka Ostravice s přítokem řeky Morávky s úmořím do Baltského moře. Vodní nádrže Bystřička, Žermanice, Všemina, Baška a další jsou využívány mimo jiné i k rekreaci. Naopak vodní nádrž Šance ve Starých Hamrech nebo Stanovnice v Karolínce slouží jako zdroj pitné vody, a proto podléhají přísným hygienickým pravidlům a koupání je v nich zakázáno.

Průměrná roční **teplota** se v údolích pohybuje kolem 8 až 9 °C a s postupující výškou teplota klesá. Nejchladněji je na Lysé hoře, kdy se průměrná roční teplota pohybuje kolem 2,5 °C. Nejteplejším měsícem je červenec, naopak nejstudenějším je leden. Srážky jsou častější v horách než v nižších polohách. Mezi srážkově nejbohatší místa patří Lysá hora s průměrem 1 532 mm na m². Díky srážkám jsou zimy bohaté na sníh, především ve vyšších horských polohách, které se zhruba nacházejí od 700 metrů nad mořem. [11]

V turistické oblasti převažují pícninářské výrobní oblasti, které slouží jak **živočišné**, tak **rostlinné výrobě**. V rovinných oblastech a v údolních polohách říčních niv Vsetínska je místy pěstována silážní kukuřice nebo obilniny, které jsou pěstovány i v nižších a klimaticky příznivějších polohách Frýdecko-Místeka. Ve zvlněných terénech s vyšší sklonitostí se nachází zvýšený podíl jetelotravních směsí. Dále se v této oblasti pěstují brambory, olejniny, len a pohanka. V posledních letech však jejich produkce klesá. V 17. a 18. století začíná rozvoj chovu ovcí, který je pro tuto oblast charakteristický. Pro chov skotu odpovídá rozsáhlá výměra luk a pastvin. [15]

Těží se zde vápenec, pískovec a díky zalesněnému území se využívá i dřevo. K nejrozšířenějším **průmyslovým odvětvím** patří strojírenství a chemický průmysl.

Oblastí prochází důležitá **mezinárodní silnice** E 462 vedoucí z Nového Jičína přes Frýdek-Místek do Českého Těšína až k polským hranicím nebo E 442, která vede z Karlových Varů do slovenského města Žilina. Územím prochází i několik silnic I. třídy. Důležité silniční komunikace, které umožňují přístup do turistické oblasti, vedou směrem od Ostravy, Olomouce a Zlína. V turistické oblasti chybí dálnice a letiště. Nejbližší napojení je na dálnici D1, která by měla být v roce 2009 dostavěna až do Ostravy a napojit se na polskou dálnici. Trasa zatím spojuje města Praha – Brno – Olomouc. Leteckou dopravu zajišťují letiště Ostrava-Mošnov a letiště Brno Tuřany. Železniční síť je hustě rozvinuta. [6]

3.2 Materiálně - technické vybavení obcí

Materiálně-technická vybavenost závisí na řadě faktorů, jako je velikost obce, počet trvale žijících obyvatel či její atraktivnost. V každé obci se nachází buď hostinské nebo restaurační zařízení a v některých obcích je možné se i ubytovat. Obce využívají výhodné přírodní podmínky k budování vleků, cyklostezek či podporují výstavbu informačních center. Většinou mají k dispozici kulturní či jiné společenské prostory, hřiště, mateřskou školu a knihovnu. Také je v nich vybudována základní technická infrastruktura jako plynofikace či veřejný vodovod. Obce se snaží zvelebovat své prostředí a vytvářet místa, která by sloužila k příjemnému oddechu nejen pro místní obyvatele, ale i pro návštěvníky. Do budoucna by měla na všech obecních úřadech fungovat i služba Czech POINT.⁶

Mezi hospodářskými činnostmi převažuje obchod, pohostinství, prodej a oprava motorových vozidel a spotřebního zboží. I zemědělství v mnoha obcích hraje nezastupitelnou roli. Podnikatelé, kteří provozují svou činnost v obcích, jsou převážně fyzické osoby.⁷

Dopravní spojení je horší u obcí, které se nalézají poblíž příhraničních nebo horských oblastí.

⁶ Czech POINT je asistovaným místem výkonu veřejné správy, kde každý občan ČR může získat všechny informace o údajích, které o něm vede stát v centrálních registrech a kde bude moci také učinit jakékoliv podání ke státu.

⁷ Zdroj: Risy.cz.

3.3 Přírodní atraktivita

Tuto turistickou oblast lze definovat jako hornaté území, které je díky neporušenosti přírody, vyhledávanou turistickou atrakcí. Mimo CHKO Bílé Karpaty a CHKO Beskydy lze zde nalézt i další chráněné lokality, které tvoří například jeskyně ve Štramberku, skály v Lačnově, Lidečku a Pulčíně.

V turistické oblasti Beskydy-Valašsko se nachází vhodný terén pro provozování různých zimních a letních sportů.

V zimě zde funguje několik významných lyžařských středisek různých náročností a v provozu jsou i lokální vleky obcí či menších měst. K dispozici jsou upravované a označené běžecké tratě. Mezi oblíbené lyžařské areály patří Pustevny, Bílá, Velké Karlovice, Soláň, Mosty u Jablunkova ad. Lze využít i zamrzlých zimních ploch či zimních stadiónů k bruslení a jiných zimních sportovních alternativ, které nabízí tato oblast.

V létě je pak možnost provozovat pěší turistiku. Nachází se zde totiž řada naučných stezek, které vedou za přírodními zajímavostmi nebo mohou být zaměřeny i tématicky - tato oblast je spojena s význačnými osobnostmi a návštěvník se tak může vydat po naučné stezce Jana Karafiáta či Františka Palackého. Mezi nejvyhledávanější však patří nenáročná naučná stezka Radegast, která měří asi 4 km. Nalézají se zde také příznivé podmínky pro cykloturistiku. Touto oblastí prochází několik cyklotras, cyklostezek a dálkových tras s různou úrovní náročnosti. Do oblasti zasahuje i jedna ze čtyř pivních cyklotras - Beskydy Radegast CykloTrack. Dále tudy vede například Hornolidečská magistrála, která je se svými 43,5 km náročnějšího charakteru nebo 15 km nenáročná trasa č. 6194 Frenštát – Trojanovice. Většina cyklistických tras je vhodná pouze pro horská nebo treková kola. Své místo si tu našla i jízda na koni, pro kterou jsou vytvořeny dva jezdecké okruhy. První jezdecký okruh Valašsko se nachází v okolí Velkých Karlovic v délce 16 km a prochází CHKO Beskydy. Druhým okruhem je Velký jezdecký okruh Zlínsko s délkou 38 km, který prochází oblastí Vizovických vrchů a nyní se nachází ve fázi značení. Jízdárny nabízejí jezdecké výcviky, ustájení koní, zapůjčení koní a další služby. Účastník venkovského cestovního ruchu má na výběr další sportovní aktivity jako je koupání, paragliding, horolezectví aj.

3.4 Kulturně - historické atraktivita

Tato oblast je známá díky své původní lidové architektuře, se kterou se lze blíže seznámit především ve Velkých Karlovicích, Karolínce nebo ve Valašském skanzenu v Rožnově pod Radhoštěm. Na Pustevnách je pak možno vidět lidovou secesní architekturu od Dušana Jurkoviče.

K významným architektonickým atraktivitám patří socha pohanského boha Radegasta a kaple se sousoším svatého Cyrila a Metoděje, která se nachází na vrcholu hory Radhošť. Dále lze navštívit následující atraktivita jako:

- **muzea**
 - Muzeum regionu Valašsko ve Vsetíně,
 - Regionální muzeum v Kopřivnici (Technické muzeum Tatra, Lašské muzeum, muzeum Fojtství),
 - Muzeum Ploština s pomníkem věnovaným obětem druhé světové války v Drnovicích,
 - Muzeum ve Velkých Karlovicích ad.
- **hrady a zámky⁸**
 - Zámek Vizovice,
 - Zámek Frýdek-Místek,
 - Hrad Brumov,
 - Hrad Lukov - částečně rekonstruovaná zřícenina rozsáhlého románsko-gotického hradu,
 - Hrad Starý Jičín – zřícenina hradu,
 - Hrad Hukvaldy - rozsáhlá zřícenina hradu,
 - Hrad Štramberk (tzv. Trúba) - zřícenina hradu ad.
- **rozhledny, sochy, kašny a sakrální stavby**
- **a ostatní**
 - Tropic Hukvaldy (stálá expozice exotických zvířat a rostlin),
 - lanové parky, galerie, kina,
 - židovské památky ad.

⁸ Většina zámků nyní slouží jako muzea.

Mezi významná města patří Rožnov pod Radhoštěm, Vizovice známé výrobou destilátů a vizovického pečiva, Hukvaldy proslavené jako rodiště Leoše Janáčka, Štramberk a další. Důležitá jsou i města Frýdek-Místek, Nový Jičín a Vsetín.

V oblasti Valašsko-Beskydy se každoročně konají různé společenské a kulturní akce. Jedná se o jarmarky například tradiční Mikulášský jarmark ve Valašských Kloboukách, kumštování, plesy a folklórní festivaly, mezi které lze zařadit festivaly konané především v Rožnově pod Radhoštěm, v Liptále a v dalších městech. Téměř ve všech obcích se dodržují specifické obyčeje a obřady konané během roku jako je fašankový průvod, čertovský rej, kácení máje, tradice udržované na Velikonoce atd. Každý návštěvník by měl ochutnat gastronomické speciality, mezi které patří frgále, kyselica, boží milosti, štramberské uši, skopové maso a typický nápoj této oblasti slivovici. Nelze ani opomenout řemesla jako je řezbářství nebo produkce tkaných výrobků. S kopcem Soláň je spjata umělecká tvorba, kdy během čtrnácti dní vznikají díla, která se stávají součástí přírody na Soláni.

3.5 Finanční podpora zaměřená na rozvoj venkovského cestovního ruchu

Oba kraje, jak Moravskoslezský tak Zlínský, přímo tuto formu cestovního ruchu nepodporují. V minulých letech se Moravskoslezský kraj zaměřil na podporu venkovského cestovního ruchu formou dotačního programu na zlepšení ubytování na venkově a vydáním propagační brožury "Ubytování na venkově." Zlínský kraj v roce 2006 realizoval projekt HYJÉ-koně zlínského kraje, který je zaměřen na hipoturistiku, dostihy či jízdu na koni. K tomuto projektu vydal tištěnou publikaci, která seznamuje s nabídkou subjektů poskytujících služby týkajících se koní. Kromě publikace jsou tyto informace dostupné i na webových stránkách www.hyje.cz.

Pro rok 2009 vytvořil Zlínský kraj Podprogram na podporu obnovy venkova a Moravskoslezský kraj vyhlásil dotační program na Podporu obnovy a rozvoje venkova Moravskoslezského kraje 2009. Za cíl si oba kladou především rozvoj venkova tak, aby se stal atraktivnějším nejen pro místní obyvatelstvo, ale i pro návštěvníky a turisty. Mimo jiné je zaměřen také na výstavbu cyklistických a pěších stezek.

Subjekty zamýšlející podnikat ve venkovském cestovním ruchu mohou využít možnosti čerpání peněžních prostředků z Regionálních operačních programů z fondů EU přidělených

v rámci NUTS II. Jedná se tedy o NUTS II Střední Morava (zahrnuje Zlínský a Olomoucký kraj) a NUTS II Moravskoslezsko (totožný s Moravskoslezským krajem). Z tohoto programu čerpalo v roce 2008 finanční prostředky Agrocentrum Dvůr u kříža.

Některá města, obce a sdružení obcí se snaží podporovat výstavbu objektů zaměřených na venkovský cestovní ruch nebo alespoň přispívat na aktivity s tímto cestovním ruchem spojené. Město Nový Jičín podpořilo projekty na zemědělské usedlosti Bludička v Bludovicích nebo obec Prlov ve spolupráci se zemědělskou firmou a sdružením obcí Hornolidečska se zasloužila o zrekonstruování zchátralé chalupy, ve které se vybudovalo Agroturistické centrum.

3.6 Venkovský cestovní ruch v oblasti Beskydy-Valašsko

3.6.1 Chaty a chalupy

Pro chataření a chalupaření má oblast vynikající podmínky. Chaty a chalupy jsou umístěny v atraktivním a nenarušeném přírodním prostředí. Mezi místa, která se řadí k těm atraktivnějším, patří zejména okolí u přehrady Bystřička a u obcí, do kterých zasahují pohoří Beskydy či Bílé Karpaty. Obce jako Čeladná, Trojanovice či místní část Francovy Lhoty Pulčín zažívají během hlavních sezón velký nárůst obyvatel.

Zájemci, kteří se rozhodnout si pronajmout chatu či chalupu, mají na výběr ze široké nabídky cestovních kanceláří a agentur. Kapacita se většinou pohybuje od čtyř do devíti lidí. Objekty jsou vkusně zařízeny a při vybavenosti objektu jsou upřednostňovány přírodní materiály. Hosté mají k dispozici plně zařízenou vlastní kuchyňku nebo se mohou stravovat v blízkém okolí. V objektech chybí prostory pro odkládání sportovních potřeb. Okolo objektu je zařízeno příjemné posezení u táboráku nebo grilování. Některé chaty a chalupy mají také připraveny pro své hosty různé sportovní hry a pro děti hřiště s houpačkou a pískovištěm. Ceny mohou být stanoveny buď na jednu noc za osobu anebo za celý pronájem objektu. V ceně nemusí být započítána spotřeba elektrické energie. Tato skutečnost je vždy uvedena.⁹ Přepravu do daného objektu si musí každý účastník zajistit sám.

⁹ Informace o nabídce chat a chalup jsou čerpány z webových stránek CK Pampeliška (www.pampeliska.cz).

Doprovodný program je zaměřen jak na aktivní rekreaci ve formě sportovního vyžití tak i na pasivní odpočinek.

3.6.2 Agroturistika a ekoagrotustika¹⁰

3.6.2.1 Vybrané subjekty v turistické oblasti Beskydy-Valašsko

OKRES VSETÍN

- **horský Penzion Severka**

- **Místo:** Valašská Senice,
- **Popis objektu:** kapacita 16 lůžek, možnost přistýlky, sleva na dítě do 2 let,
vlastní kuchyňka, snídaně nebo polopenze,
chov ovcí, koz a koní,
- **Aktivity volného času mimo objekt:** lyžařský vlek, koupaliště, běh na lyžích, cykloturistika, turistika, sportovní vyžití na hotelu Seninka – tenisové kurty,
- **Zajímavosti:** chladná studánka, kaple svatého Cyrila a Metoděje, památné kříže, chov divokých prasat,
- **Kontakt:** Tomáš Mohyla, Valašská Senice 114, 756 14 Francova Lhota.
EMAIL: info@penzion-severka.cz
VLASTNÍ WEB: www.penzion-severka.cz

- **farma Josefa Ondrucha**

- **Místo:** Valašská Bystřice,
- **Popis objektu:** kapacita 4 lůžka,
farma je zaměřená na chov ovcí, ekologické zemědělství,

¹⁰ Zdroje: oficiální stránky subjektů, www.prazdninynavenkove.cz, www.probioliga.cz, www.mashornolidecska.cz, www.kr-moravskoslezsky.cz/publikace/vturistika_cz.pdf.

- **Aktivity volného času mimo objekt:** paintballové hřiště, tělocvična při základní škole, tenisové kurty, Ski areál Búřov, běh na lyžích, turistika, cykloturistika, přehrada,
- **Zajímavosti:** hroby portášských velitelů, barokní kostel Nanebevzetí Panny Marie, původní roubené chaloupky, pomník malířky Marie Bognerové,
- **Kontakt:** Josef Ondruch, 756 27 Valašská Bystřice 607.

EMAIL: j.ondruch@worldonline.cz

VLASTNÍ WEB: Ne

▪ **ubytování ve Valašské Chalupě**

- **Místo:** Valašská Bystřice,
- **Popis objektu:** kapacita 6 lůžek, možnost přistýlky,
stravování vlastní – k dispozici je kuchyňka,
chov malého stáda ovcí, mini fitcentrum, připojení k internetu,
- **Aktivity volného času mimo objekt:** paintballové hřiště, tělocvična při základní škole, tenisové kurty, Ski areál Búřov, běh na lyžích, turistika, cykloturistika, přehrada,
- **Zajímavosti:** hroby portášských velitelů, barokní kostel Nanebevzetí Panny Marie, původní roubené chaloupky, pomník malířky Marie Bognerové,
- **Kontakt:** Petr a Eva Stolarovi, 756 27 Valašská Bystřice 194.

EMAIL: drstolar@valasskachalupa.cz

VLASTNÍ WEB: <http://valasskachalupa.cz>

▪ **Agroturistické centrum Hornolidečska**

- **Místo:** Prlov,
- **Popis objektu:** zrekonstruovaná chalupa, kapacita s 18 lůžky, možnost přistýlky,
k dispozici je vlastní kuchyňka,
chov koní, ovcí, drůbeže,

- **Aktivity volného času mimo objekt:** fitness, sauna, cykloturistika, turistika, běh na lyžích,
- **Zajímavosti:** pietní síň – dokumentuje antifašistický odboj v Prlově a v okolí,
- **Kontakt:** Obecní úřad, 756 14 Prlov 141.
EMAIL: ouprlov@vs.inext.cz
VLASTNÍ WEB: Ne

▪ **Agrocentrum Dvůr u kříža**

- **Místo:** Velké Karlovice,
- **Popis objektu:** zrekonstruovaná chalupa, kapacita 12 lůžek, možnost přistýlky, v pokojích je k dispozici kuchyňský kout, zemědělská usedlost, chov koní a ovcí, psi, elektrická sauna, prostory pro úschovu věcí,
- **Aktivity volného času mimo objekt:** turistika, jízda na kole, běh na lyžích, bowling, koupaliště, lyžařský vlek, lanové centrum, kino,
- **Zajímavosti:** karlovský kostel a fojtství, kupecký dům sloužící dnes jako muzeum,
- **Kontakt:** Ing. Jana Křenková, 756 06 Velké Karlovice 999.
EMAIL: Dvurukriza@seznam.cz
VLASTNÍ WEB: <http://www.dvurukriza.kvalitne.cz/index.php>

OKRES FRÝDEK-MÍSTEK

▪ **Agropension pod Lysou horou**

- **Místo:** Malenovice,
- **Popis objektu:** kapacita 8 lůžek, děti do 12 let mají levnější ubytování, každý pokoj má k dispozici vlastní kuchyňku, chov ovcí,

- **Aktivity volného času mimo objekt:** jízdárna, ski areál, běh na lyžích, cykloturistika, turistika, v hotelu Bezruč – solná jeskyně, whirlpool, bowling, krytý bazén, tělocvična, stolní fotbal a tenis,
- **Zajímavosti:** nejstarší hospoda v Beskydech, vodopády Satiny, Ondrášova skála,
- **Kontakt:** Agropension pod Lysou horou, 739 11 Malenovice 244.

EMAIL: Ne

VLASTNÍ WEB: Ne

▪ **rodinná farma U Řezníčků**

- **Místo:** Kunčice pod Ondřejníkem,
- **Popis objektu:** kapacita 5 lůžek,
k dispozici je kuchyňka,
rodinná farma zaměřena na chov ovcí,
- **Aktivity volného času mimo objekt:** v rekreačním středisku lze využít hřiště, bazén, dětské hřiště, stolní tenis, ruské kuželky, vodní nádrž, turistika, cykloturistika,
- **Zajímavosti:** Galerie Karla Svolinského, dřevěný podkarpatský kostelík svatého Prokopa a Barbory,
- **Kontakt:** Pavel Řezníček, 739 13 Kunčice pod Ondřejníkem 74.

EMAIL: pavel.reznicek@sszfm.cz

VLASTNÍ WEB: Ne

OKRES NOVÝ JIČÍN

▪ **Zemědělská usedlost Bludička**

- **Místo:** Bludovice, místní část Nového Jičína,
- **Popis objektu:** ubytování neposkytuje,
strava na farmě dohodou nebo v blízkém hostinci,

rodinná farma zaměřena na koně, chov ovcí a dalších hospodářských a domácích zvířat, ekologické zemědělství,

- **Aktivity volného času mimo objekt:** turistika, lyžařský vleč, hřiště,
- **Zajímavosti:** kaple sv. Michala,
- **Kontakt:** Manželé Žitníkovi, Bludovice 9, 741 01 Nový Jičín.

EMAIL: Bludicka.Bludovice@seznam.cz

VLASTNÍ WEB: www.zub.websnadno.cz

3.6.2.2 Celková charakteristika

Největší hustota subjektů provozujících (eko)agroturistiku se nachází na území okresů Frýdku-Místku a Vsetína. Objekty se nacházejí v přírodním prostředí, které je atraktivní pro sběrače hub či jiných lesních plodin. Jsou obvykle umístěny tak, aby i sportovně naladěni hosté mohli využít nabídky daného prostoru a jeho okolí, ať už se jedná o přírodní nebo uměle vybudovanou infrastrukturu. Nejčastěji jsou vyhledávány lyžařské vleky, turistické stezky, cyklistické trasy, koňské jízďárny a koupaliště. Ze zemědělských objektů se lze relativně snadno dopravit vlastním automobilem do atraktivního okolí a větších měst.

Subjekty (eko)agroturistiky nabízí kvalitní ubytovací služby v pohodlně zařízených pokojích, v nichž jsou umístěny dvě až čtyři lůžka. Pokoj může být vybaven buď vlastním či společným sociálním zařízením. V objektech je pro hosty připravena plně vybavená kuchyňka, kterou může host využít k vaření pro vlastní potřebu. Jen malá část ubytovatelů poskytuje stravu připravenou ze surovin vypěstovaných na farmě či typické domácí stravování. Valašská chalupa ve Valašské Bystřici či Agrocentrum Dvůr u kříže ve Velkých Karlovicích se snaží nabídnout hostovi ve vybavení objektu ještě něco navíc. V prvním případě se jedná o mini fitcentrum a možnosti připojení k internetu, který je už v ceně chalupy započten. V druhém případě vybudovalo Agrocentrum pro své hosty saunu.

Okolo objektů se nachází různé altány či tábořiště, které mohou hosté využít k opékání či grilování. Nabídka ubytování je celoroční.

3.6.2.3 Nabídka a aktivity subjektů

Subjekty orientující se na (eko)agroturistiku provozovanou v turistické oblasti Beskydy-Valašsko se zaměřují především na jezdeckví. Ty většinou nabízí výlety či vyjížděky v bryčce za poznáváním přírodních krás a života na venkově v dané lokalitě nebo projížďky na koních a ponících po okolí nebo jen v místě objektu. Náročnost projížďky je vytvářena podle zkušeností jezdce. Začátečnickům je poskytnut jezdecký výcvik i se základními pravidly jízdy a správnou péčí o koně. Všechny zmíněné objekty se zaměřují i na chov ovcí, ale kromě horského penzionu Severka, nejsou ovce využívány ke speciálním programům pro hosty, ale plní spíše jen doplňkovou úlohu, kdy je host může jen pozorovat nebo krmit.

Svým hostům nabízí subjekty provozující (eko)agroturistiku nejen seznámení s hospodařením na statku podle tradičních způsobů, ale také mají jedinečnou příležitost poznat i moderní způsob zemědělské výroby. Hosté mohou být přítomni při stříhání ovcí, sečení a sušení trávy nebo si mohou sami vyzkoušet v případě zájmu být hospodářem na zemědělské usedlosti. Součástí těchto aktivit je vysvětlit hostovi povinnosti hospodáře a zároveň ho i zaškolit.

Farma Josefa Ondrucha, která je zaměřena na ekologický chov ovcí, nabízí právě produkty typické pro tato zvířata. Jedná se o prodej ovčích sýrů, brynzy a masa. Kromě potravinářského zboží nabízí i plstěné výrobky z ovčí vlny jako jsou dekorativní figurky, papuče ad. Rodinná farma U Řezníčků poskytuje k prodeji produkty, které byly vyprodukovány přímo na farmě.

Valašská chalupa vychází vstříc majitelům psů, kterým umožňuje se se svým domácím mazlíčkem ubytovat.

Přestože se některé objekty nacházejí dál od centra obcí, jejich majitelé nenabízejí svým hostům bez vlastního automobilu přepravu přímo na farmu. Výjimkou je pouze rodinná farma U Řezníčků.

Některé subjekty se aktivně zapojují do společenského chodu obce. Zemědělská usedlost Bludička pořádá na svém statku kácení máje, realizuje Hubertovu jízdu, která ukončuje jezdeckou sezónu a v lednu objíždí na koních místní část Nového Jičína Bludovice jako tři králové. Obec Prlov využívá Agroturistické centrum Hornolidečska ke každoročnímu uspořádání soutěže o nejlepšího sekáče luk a nejlepšího dřevorubce.

Subjekty se v některých případech snaží navázat spolupráci i s obcemi, městy a ostatními organizacemi či podnikatelskými subjekty. Obcím a městům vychází vstříc při zapůjčení hospodářských zvířat do živých betlémů nebo se zúčastňují různých jarmarků, kde jsou příjemným zpestřením pro děti z měst. Zemědělská usedlost Bludička se zapojuje do zábavných programů pořádané pro děti z mateřských a základních škol. Valašská chalupa ve Valašské Bystřici poskytuje své prostory k občasným schůzkám Valašského sboru portášského.

3.6.2.4 Ceny poskytovaných služeb¹¹

Cenový rozestup poskytovaných služeb jednotlivých subjektů není příliš rozlišný. Liší se od sebe v několika desítkách korun. Služby za poskytnuté ubytování se pohybují v průměru okolo 200-300 Kč/noc pro jednu dospělou osobu. Ceny za ubytování mohou být u některých subjektů uvedeny bez započítání spotřebované energie a poplatku za ubytování určené obecním úřadem. I tady se lze setkat s cenou za celý pronájem objektu místo ceny za přenocování na jednu osobu. V některých případech je rozlišována i cena během sezóny a mimo ni. V základní ceně je obvykle zahrnuto jen ubytování. Stravování, pokud je poskytováno a některé programy, které nesouvisí s hospodářským chodem objektu, jsou po jejich spotřebě připočítány k základní ceně. Je to dáno tím, že každý host nechce provozovat stejné doprovodné programy nebo si raději bude stravování zajišťovat sám.

Na penzionu Severka ve Valašské Senici poskytují snídani jen pokud má host zájem. Pro hosta má připraveny tři zážitky, z nichž jen jeden je placený¹². Jedná se o projížďku na koních a ponících k Pulčínským skalám, který stojí 550 Kč za tři hodiny. Nebo lze objednat jen projížďku kolem penzionu, jejíž cena je 200 Kč za hodinu jízdy.

Valašská chalupa ve Valašské Bystřici nabízí půjčovnu kol, kdy poplatek za půjčení kola na celý den je 150 Kč. Chalupa má stanovenou i pobytovou taxu za psa 50 Kč/noc. Zatímco Valašská chalupa má pro své hosty bezplatně k dispozici mini fitcentrum, tak Agrocentrum Dvůr u křížů nabízí hostům využití sauny za 150 Kč.

Zemědělskou usedlost Bludička lze navštívit po telefonické objednávce. Farma neposkytuje ubytování a stravování je možné jen po domluvě. Bludička je především zaměřena

¹¹ Ceny platné pro rok 2009.

¹² Zbývající dva souvisí s hospodařením na statku a tudíž jsou zdarma.

na děti. Vytvořila pro ně a jejich rodiče program „Hodinku pro rodinku“, který obsahuje prohlídku a krmení zvířat žijících na statku a svezení dětí na poníku. Cena tohoto programu je pro jedno dítě 150 Kč. Farma nabízí i projížďky mimo zemědělskou usedlost, přičemž ceny se různí podle délky trasy, na kterou je program připraven. Zbylé objekty nemají pro své hosty připraven žádný speciální program za úplatu a nabízejí jen typické činnosti související s hospodařením.

Většina subjektů venkovského cestovního ruchu využívá cenové diferenciace, kdy poskytuje různé slevy v rámci delšího pobytu, při větším počtu zájemců nebo zohledňuje věkovou strukturu účastníků venkovského cestovního ruchu.

3.6.3. Ekoturistika

Do turistické oblasti Beskydy-Valašsko zasahují dvě CHKO a to CHKO Beskydy, která se řadí mezi největší chráněné krajinné oblasti v ČR a CHKO Bílé Karpaty. Obě CHKO nesou označení Natura 2000.¹³ Lze v nich tedy nalézt zajímavou flóru i faunu, na kterou jsou CHKO bohaté. Vyskytují se tu jak bezobratlí (ohniváček modrolehý, strumičník zlatoooký, kudlanka nábožná ad.), tak i obratlovci (jestřáb lesní, rys ostrovid, medvěd hnědý ad). Pro pohoří jsou typické krásné scenérie.

V roce 1973 došlo k vyhlášení CHKO Beskydy, na jehož území se nachází výjimečné přírodní hodnoty. Jedná se zejména o zbytky původních pralesovitých lesů s výskytem vzácných karpatských živočichů a rostlin. Pozoruhodné jsou také druhově pestré louky a pastviny, unikátní povrchové i podzemní pseudokrasové jevy. Beskydská krajina má dosud mimořádnou estetickou hodnotu, která vznikla historickým soužitím člověka s horami. Význam chráněné krajinné oblasti je podtržen vyhlášením 50 maloplošných zvláště chráněných území. V rámci budování evropské soustavy chráněných území Natura 2000 byla celá CHKO navržena jako Evropsky významná lokalita a v roce 2005 zde byly zřízeny hned 2 ptačí oblasti – Beskydy a Horní Vsacko. [15]

K atraktivním místům pro provozování ekoturistiky patřila do roku 1989 prohlídka NPR Mionší, která byla absolvována s průvodcem. Nyní je uzavřena z důvodu zachování

¹³ Soustava chráněných území, které vytvářejí na svém území podle jednotných principů všechny státy Evropské unie. Cílem této soustavy je zabezpečit ochranu těch druhů živočichů, rostlin a typů přírodních stanovišť, které jsou z evropského pohledu nejcennější, nejvíce ohrožené, vzácné či omezené svým výskytem jen na určitou oblast.

nenarušeného přírodního prostředí a existuje k ní pouze okružní naučná stezka. Ta umožňuje návštěvníkovi alespoň shlédnout část beskydského pralesa, který se zde nachází. Stezka je přístupná od prvního června do patnáctého září. Obec Dolní Lomná, od níž je možný přístup na stezku, nabízí průvodcovské služby. Cena za průvodce je 60 Kč za dospělé osobu a poloviční vstupné může být uplatněno na dítě a důchodce. Skupina za průvodcovský doprovod pak zaplatí 500 Kč.¹⁴ Na jednoho průvodce připadá 25 návštěvníků. [16]

Z hlediska ekoturistiky je důležitá i CHKO Bílé Karpaty, která je zařazena do sítě biosférických rezervací UNESCO. Do turistické oblasti Beskydy-Valašsko zasahuje jen částečně. Prochází především přes města Valašské Klobouky, Brumov-Bylnice a přes obec Nedašov. Účastníci mají možnost spatřit unikátní přírodní zajímavosti jako bělokarpatské květnaté louky s výskytem vstavačovitých rostlin. Kvůli nim se zde pravidelně koná sečení luk. Český svaz ochránců přírody Kosenka sídlící ve Valašských Kloboukách má pro zájemce ekoturistiky připraven program (příloha č. 2).

Unikátním místem je zatopený jámový lom na vápenec v místní části Jasenice v obci Lešná. Tato přírodní památka je nalezištěm chráněných druhů živočichů, z nichž nejvýznamnější je rak říční. Svou proslulost získala také díky fosilní fauně bezobratlých. Kvůli vysoké návštěvnosti a sešlapu je však tato přírodní památka oplocena.

Česká společnost ornitologická v rámci Festivalu ptactva pořádá zajímavé vycházky do přírody spojené s pozorováním ptactva. Cílem festivalu je blíže seznámit jejich účastníky s ptačími druhy, jejich ohrožením a možnostmi ochrany, popř. problematikou ochrany přírody vůbec. Pro účastníky jsou připraveny nejen zajímavé přednášky, ale často i různé hry a kvízy spojené s ptáky či přírodou. Na mnoha akcích mohou účastníci shlédnout, jak probíhá například kroužkování ptáků. [22] Tento festival se koná každoročně na podzim v určitých místech České republiky. V turistické oblasti Beskydy-Valašsko je pravidelně uskutečňován v Hukvaldech.

¹⁴ Ceny se týkají roku 2008.

3.7 Propagace

Nabídka venkovského cestovního ruchu je reprezentována jako celek na webových stránkách turistické oblasti Beskydy-Valašsko, avšak nabídka není zcela kompletní. V sekci Turistika a volný čas, kde je jedna z možností i agroturistika, lze nalézt pouze pět záznamů. Bohatší nabídka je pak z výběru chat a chalup v sekci Ubytování a stravování. Propagace (eko)agroturistiky v této turistické oblasti je také podporována i oběma kraji v rámci propagačních materiálů.

Nabídka chat a chalup je především prezentována přes cestovní kanceláře či agentury. Část subjektů věnujících se (eko)agroturistice využívají k propagaci hlavně svých vlastních webových stránek, na kterých seznamují své potenciální zákazníky s informacemi týkajícími se základních a doplňkových služeb. Objekty, které nejsou prezentovány přes vlastní webové stránky, tak využívají jiných možností zviditelnění jako je produkt ECEAT CZ Prázdniny na venkově, ve kterém jsou zařazeny pouze dva zkoumané objekty anebo je možná prezentace přes různá členství v organizacích či sdružení. Farma Josefa Ondrucha je třeba propagována skrz občanské sdružení PRO-BIO LIGY, která se zabývá podporou prodeje biopotravin a sdružuje ekologicky hospodařící zemědělce. Dále jsou tyto objekty uváděny také na oficiálních stránkách obcí a měst, ve kterých se nachází a dalších webových stránkách zabývajících se ubytováním. V některých případech musí zákazník vynaložit své vlastní úsilí, jinak nenalezne žádné dostačující informace o některých subjektech. Ekoturistika je v turistické oblasti propagována nedostatečně a spíše jako součást základní turistické nabídky. Opět závisí na aktivitě potenciálního zákazníka, aby si dohledal potřebné informace.

3.8 Nově chystaná realizace a její předpoklady

Do budoucna by se měla nabídka venkovského cestovního ruchu v oblasti rozšířit minimálně o jeden objekt, jehož majitel uvažuje začít s podnikáním v agroturistice.

Jedná se o soukromou farmu Molkových, sídlící v obci Lidečko. Chovají několik druhů hospodářských zvířat¹⁵ a čtyři border kolie. Na své farmě by chtěli pořádat různé akce, které by

¹⁵ Mezi chovaná hospodářská zvířata patří ovce, prasata, kozy, husy toulouské.

souvisely s tradičním pastevectvím a s výcvikem pasteveckých psů. Ti mají být využíváni k tzv. kanisterapii, tedy rehabilitaci pomocí psů, která je především vhodná pro seniory a mentálně postižené. [25]

V obci se udržují různé obyčeje a tradice, působí zde ochotnické divadlo a dechová hudba Lidečanka. Každým rokem se koná soutěž hasičských družstev a Mezinárodní festival dechových hudeb. Na severním okraji obce na vrchu Kopce se nachází chráněný přírodní útvar Čertovy skály. Obec Lidečko v roce 2008 získala ocenění Vesnice roku, což pro ni znamená zvýšení prestiže a zviditelnění se. [35]

Zmíněné subjekty působící v (eko)agroturistice povětšinou chtějí nebo přemýšlejí, že by do budoucna svým hostům nabídly možnost vyzkoušet si výrobu sýra, klobás a pečení domácího chleba. Tyto produkty by bylo poté možné i zakoupit. Agroturistické centrum Hornolidečska by chtělo své zákazníky nalákat i na skutečnou valašskou zabijačku.

3.9 Nabídka konkurenčních turistických oblastí

Nejsilnější konkurenční boj je mezi nabídkou chat a chalup, jejichž oblíbenost má na území České republiky silnou pozici. Nejlépe se daří venkovskému cestovnímu ruchu v turistických oblastech Šumava-východ a Jižní Čechy nacházející se ve stejnojmenných turistických regionech. Obě oblasti mají výhodné podmínky pro rozvoj všech forem venkovského cestovního ruchu. Mezi další turistické oblasti, kde si venkovský cestovní ruch našel své místo, patří Vysočina, Český ráj a Jeseníky. [14]

V konkurenčních turistických oblastech, obklopujících turistickou oblast Beskydy-Valašsko, neexistuje moc velký prostor pro rozvoj venkovského cestovního ruchu. Výjimku tvoří oblast Poodří, kde se nachází CHKO Poodří, několik statků a rodinných farem nabízejících (eko)agroturistiku.¹⁶

¹⁶ Zdroj: webové stránky jednotlivých turistických oblastí.

4. VLASTNÍ PRŮZKUM

Pro zhodnocení nabídky venkovského cestovního ruchu v turistické oblasti Beskydy-Valašsko jsem zvolila metodu SWOT analýzy, která umožňuje poukázat na současný stav venkovského cestovního ruchu v oblasti. Informace byly získávány během dvou měsíců prostřednictvím rešeršně-kompilační metody a kontaktů se Zlínským a Moravskoslezským krajem, NUTS II Moravskoslezsko a starostů dvou obcí Bílá a Raškovice.

4.1 SWOT analýza nabídky venkovského cestovního ruchu

Silné stránky

- neporušený přírodní potenciál,
- umístění objektů v nepoškozené přírodě, v blízkosti CHKO,
- evropsky uznávané území CHKO,
- existence jezdeckých areálů a jezdeckých okruhů,
- hustá síť turisticky značených stezek,
- výjimečné přírodní hodnoty,
- existence ornitologické oblasti,
- levné a kvalitní ubytování,
- úspěšné čerpání finančních prostředků od státu nebo fondů EU,
- renomé turistické oblasti Beskydy-Valašsko,
- udržování tradic a folklóru,
- aktivní zapojení (eko)agroturistických objektů do společenského chodu obce,
- atraktivní turistické cíle,
- oblast vhodná pro provozování rekreačních sportů,
- oblast spojená s pastevectvím,
- tradice v zemědělské výrobě.

Slabé stránky

- úzká nabídka základních a doplňkových služeb jednotlivých subjektů v (eko)agroturistice,
- malý zájem zemědělsky podnikajících subjektů o (eko)agroturistiku,
- nedostatečná možnost si půjčit sportovní vybavení přímo v místě pobytu,
- nedostatečné prostory pro odkládání sportovních potřeb a náčiní,
- většina programů zaměřena na exteriér,
- závislost na ostatních podnikatelských subjektech (aktivity mimo objekt, stravování),
- slabá propagace ekoturistiky a některých subjektů provozujících eko(agroturistiku),
- nedostatečná informovanost o možnostech venkovského cestovního ruchu,
- nedostatečné využití prodeje zemědělské produkce u (eko)agroturistiky,
- chybí nabídka přepravy pro hosty bez vlastního automobilu.

Příležitosti

- oslovení nových trhů,
- přiblížit se přáním zákazníka, který si chce vyzkoušet něco nevšedního,
- zvyšující zájem o bio produkty,
- rostoucí zájem o šetrnou turistiku a ochranu přírodního prostředí,
- možnost zapojení se do programů vytvořené ECEAT,
- přilákání zahraničních turistů,
- možnosti čerpání finančních zdrojů od státu či fondů EU,
- podpora vzdělávacích programů ohledně venkovského cestovního ruchu,
- možnost účelně využít chátrající objekty,
- investice do infrastruktury,
- vytváření nových aktivit pro hosty,
- zlepšení životních podmínek v obcích,
- zatraktivnění prostředí obcí,
- zapojení obcí, které by měly zájem o svůj rozvoj,
- existence mikroregionů a svazku obcí (pomoc při čerpání finančních prostředků),
- podnikatelská příležitost pro subjekty působících na venkovském prostředí.

Ohrožení

- rozrůstající se počet chat a chalup v určitých lokalitách,
- poškozování přírody neuváženým chováním,
- konflikt mezi ochranou přírody a jejího využití k rekreaci,
- rostoucí konkurence v jiných turistických regionech (tuzemsko, slovenský trh),
- podceňování významu venkovského cestovního ruchu,
- podceňování propagace a zviditelnění se,
- zanedbání vzdělávání ve venkovském cestovním ruchu,
- nevyhovující dopravní obslužnost hromadnou dopravou u příhraničních a horských obcí.

Ze SWOT analýzy vyplývá, že turistická oblast Beskydy-Valašsko má vhodný potenciál pro rozvoj venkovského cestovního ruchu. I když turistická oblast splňuje základní předpoklady pro provozování venkovského cestovního ruchu, přesto je o něj pořád projevován malý zájem ze strany podnikatelských subjektů. O tom svědčí i to, že pro rok 2009 uvažuje o podnikání v agroturistice pouze jeden objekt. Při srovnání s konkurenčně silnějšími turistickými oblastmi je propagace (eko)agroturistiky a ekoturistiky velmi slabá, což je podstatná chyba, především v době, kdy se o venkovském cestovním ruchu začíná čím dál více hovořit. Pak zaleží jenom na aktivitě zákazníka, zda bude hledat sám nebo dá raději přednost jiné turistické oblasti.

Dopravní situace v horských či příhraničních oblastech je nedostačující z důvodu špatné návaznosti a frekvence spojů. Některé objekty venkovského cestovního ruchu se nacházejí dál od centra obcí, což může znamenat pro zájemce o venkovský cestovní ruch, který nemá vlastní dopravní prostředek, problém s přepravou k objektu.

Rozrůstající hustota chat a chalup může vést do budoucna i k vylidnění obcí, ze kterých se pak stanou pouze oblasti pro rekreační účely.

Turistická oblast je neodmyslitelně spjata s chovem ovcí, a proto by se mohly subjekty věnující se (eko)agroturistice více zaměřit i na doplňkové programy spojené právě s pastevectvím. Také by se neměly spoléhat na to, že by se host v době dovolené chtěl stravovat sám nebo ho odkazovat na místní restauraci. Host by se měl rozhodnout, co by bylo pro něj lepší, přijatelnější a zajímavější.

Více by mohla být i prezentována nabídka v podobě doprovodných programů v případě nepříznivého počasí. Majitelé objektů často lákají své potenciální zákazníky na krásu přírody a sportovní aktivity, sami však ve většině případů neposkytují žádné sportovní potřeby či místnosti pro odkládání těchto potřeb.

Turistická oblast je příznivá i pro zájemce o ekoturistiku. V turistické oblasti lze nalézt mimo dvou chráněných krajinných oblastí i další místa s unikátními ekosystémy.

I přes ohrožení a slabé stránky, které vycházejí ze SWOT analýzy, má turistická oblast dobré podmínky pro jejich překonání a to díky dobrému renomé, silné kvalitě a příznivým cenám. Další možností je i využití finančních prostředků ze strukturálních fondů EU. V minulosti byla projevna i podpora a pomoc ze strany dobrovolných sdružení, obcí a měst.

ZÁVĚR

V této bakalářské práci jsem charakterizovala základní aspekty venkovského cestovního ruchu a následně zhodnotila jeho postavení v turistické oblasti Beskydy-Valašsko.

Venkovský cestovní ruch je prezentován jako druh příjemně strávené dovolené v přírodě s minimálním působením člověka na životní prostředí. Od účastníka venkovského cestovního ruchu se tedy očekává, že tuto definici bude znát a také svým chováním dodržovat. Venkovský cestovní ruch se snaží eliminovat negativní prvky masového cestovního ruchu tím, že omezí počet hostů v rámci ubytovací kapacity. V České republice se nachází několik turistických oblastí, které mají tendence pro úspěšné provozování tohoto druhu cestovního ruchu. Mezi ně patří i turistická oblast Beskydy-Valašsko, která je spjata s nepoškozenou krajinou, tradicemi a kulturně-společenskými událostmi. Venkovský cestovní ruch má díky těmto aspektům možnost doplnit již stávající přívlastky, které zatím tato turistická oblast má.

Subjekty, provozující venkovský cestovní ruch v oblasti, nabízí svým hostům pobyt uprostřed nepoškozeného přírodního prostředí. Ubytování směřuje spíše k nižší cenové hladině a je vhodnější pro méně náročnější klientelu. V oblasti má dominantní postavení chataření a chalupaření, především u vodních ploch a zajímavých přírodních lokalit. Svě místo tu postupně nachází i agroturistika a ekoagroturistika. Ty však ještě nejsou zcela rozvinuty, hlavně co se týče služeb. Většina subjektů totiž nenabízí stravování a ponechává tuto starost na hostovi. Také chybí vlastní speciálně vypracované programy pro hosty, které by se odlišovaly od běžné nabídky. Některé subjekty nevyužívají ani možnosti odbytu svých produktů, které byly na farmách vyprodukovány. Přitom jsou tyto aspekty jedny z nejdůležitějších „lákadel“, které má hosty přilákat. Oblast disponuje dvěma chráněnými krajinnými oblastmi a to Beskydy a Bílými Karpaty, na jejichž území se nachází výjimečné přírodní hodnoty. V rámci ekoturistiky je podporována i činnost lokálních podnikatelů.

Subjekty venkovského cestovního ruchu se aktivně zapojují do společenských událostí, na kterých se snaží i prezentovat sama sebe a tím získat i nové zákazníky. Daří se jim také spolupracovat s obcemi a ostatními podnikajícími subjekty v obci či blízko ní.

Aby se venkovský cestovní ruch plně rozvinul a nejen on, je potřeba investic i do infrastruktury, především do dopravní a informační, která by umožnila lepší vnímání celé

oblasti jako místa pro provozování aktivit spojených s venkovským cestovním ruchem. Pokud totiž dané subjekty nebudou viděny a dostatečně propagovány, tak si budou těžko hledat své zákazníky. Význam venkovského cestovního ruchu je často podceňován a v řadě případů i špatně chápán. To především v tom smyslu, že jde o ničení přírody a činnost, která je spíše prodělečnou záležitostí. Venkovský cestovní ruch nemá být odvětvím, na kterém se bohatne, ale má pomoci k dodatečným přivýbělkům. Podstatou venkovského cestovního ruchu je lidem ze zcela odlišného prostředí ukázat život na zemědělském statku, upevnit jejich vztah k přírodě a vysvětlit jim důležitost toho, proč se chovat k přírodě šetrněji a kupovat raději lokální produkty. Venkovský cestovní ruch je jedna z nejlepších možností, jak se vymanit z předimenzovaných center masové turistiky.

SEZNAM LITERATURY

Knižní zdroje

1. *Venkovský cestovní ruch: jeho specifika a podmínky pro rozvoj*. 1. vyd. Praha: Oeconomica, 2007. 123 s. ISBN 80-245-1159-2.
2. DROBNÁ, Daniela; MORÁVKOVÁ, Eva. *Cestovní ruch pro střední školy a pro veřejnost*. 1. vyd. Praha: Fortuna, 2004. 208 s. ISBN 80-7168-901-7.
3. MORAVEC, Ivo; NOVOTNÝ, Radek; BOCHER, Adeline; aj. *Venkovská turistika v Rakousku, České republice a Francii: koncept, aktivity a vzdělávání*. 1. vyd. České Budějovice: Centrum pro komunitní práci, 2007. 78 s. Dostupný též z WWW: <http://www.cpkp.cz/files/file/vydavatelstvi/venkovska_turistika.pdf>. ISBN: 978-80-86902-50-0.
4. ORIEŠKA, J. *Technika služeb cestovního ruchu*. 1. vyd. Praha: Idea servis, 1999. 244 s. ISBN 1866-048-99.
5. PÁSKOVÁ, M.; ZELENKA, J. *Výkladový slovník cestovního ruchu*. 1. vydání. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2002. 448 s. ISBN 80-239-0152-4.
6. PODHORSKÝ, Marek. *MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ*. 1. vyd. Praha: freytag & bernát, 2006. 200 s. ISBN 80-7316-144-3.
7. VOŽENÍLEK, Vít; et al. *Národní parky a chráněné krajinné oblasti České republiky*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého Olomouc, 2002. 156 s. ISBN 80-244-0468-0.

Elektronické zdroje

8. *Agroturistika láká, v kraji je však stále v začátcích* [online]. Hledej-ubytování.cz, 2007, červenec [cit. 2008-11-26]. Dostupný z WWW: <<http://www.hledejubytovani.cz/agroturistika-laka.htm>>.
9. *Agroturistika moc netáhne, Češi upřednostňují vlastní chaty*. [online]. Novinky.cz, 2007, červenec [cit. 2009-03-11]. Dostupný z WWW: <<http://www.novinky.cz/bydleni/reality-a-finance/119273-agroturistika-moc-netahne-cesi-uprednostnuji-vlastni-chaty.html>>.
10. *A wonderful story: going back to your roots* [online]. Eurogites [cit. 2009-01-24]. Dostupný z WWW: <<http://www.eurogites.org/about.php?lang=EN>>.

11. *Beskydy – ponebí*. [online]. Beskydy.cz, 2006, srpen [cit. 2009-02-21]. Dostupný z WWW:
<<http://informace.beskydy.cz/content/beskydy-informacni-texty-beskydy-podnebi.aspx>>.
12. *Beskydy-Valašsko* [online]. RIS, 2005-2008 [cit. 2009-03-01]. Dostupný z WWW:
<http://www.risy.cz/valassko_beskydy_cz>.
13. *Beskydy-Valašsko* [online]. Turistické regiony a oblasti České republiky, 1998-2009 [cit. 2009-02-18]. Dostupný z WWW:
<http://www.38.oblast.cz/mapa/mapa.phtml?id_objektu=113727>.
14. *Farmaření jako dovolená? V Česku stále větší byznys* [online]. Aktuálně.cz, 2008, květen [cit. 2008-12-3]. Dostupný z WWW:
<<http://aktualne.centrum.cz/ekonomika/domaci-ekonomika/clanek.phtml?id=604478>>.
15. *Charakteristika oblasti* [online]. CHKO Beskydy, [cit. 2009-03-01]. Dostupný z WWW:
<<http://www.beskydy.ochranaprirody.cz>>.
16. *Naučná stezka Mionší*. [online]. Beskydy.cz, 2008, duben [cit. 2009-03-01]. Dostupný z WWW:
<<http://www.beskydy.cz/content/clanek.aspx?clanekid=15788&lid=1>>.
17. *Obecné poznatky k vymezení venkova* [online]. Český statistický úřad – Ostrava, 2008, duben [cit. 2009-01-22]. Dostupný z WWW:
<[http://www.czso.cz/xt/edicniplan.nsf/t/1F00277F80/\\$File/13-81n308a1.pdf](http://www.czso.cz/xt/edicniplan.nsf/t/1F00277F80/$File/13-81n308a1.pdf)>.
18. *Podpora obnovy venkova* [online]. Ministerstvo pro místní rozvoj, 2008, listopad [cit. 2009-01-19]. Dostupný z WWW: <<http://www.mmr.cz/podpora-obnovy-venkova-1>>.
19. *Poslání Svazu* [online]. Svaz venkovské turistiky, 2008, duben [cit. 2008-11-29]. Dostupný z WWW: <<http://www.svazvt.cz/index.htm>>.
20. *Program rozvoje venkova ČR na období 2007–2013* [online]. Ministerstvo zemědělství, 2007, květen [cit. 2009-01-19]. Dostupný z WWW:
<http://www.mze.cz/UserFiles/File/EAFRD/PRV_oficiln_schvlen.pdf>.
21. *Strategie podnikání ve venkovské turistice* [online]. Ekologické zemědělství, 2007, červenec [cit. 2008-11-28]. Dostupný z WWW:
<<http://www.agronavigator.cz/ekozem/default.asp?ch=94&typ=1&val=61643&ids=743>>.
22. *Světový festival ptactva 2008* [online]. Česká společnost ornitologická, 2008, září [cit. 2009-03-06]. Dostupný z WWW: <<http://www.birdlife.cz/index.php?ID=1727>>.
23. *Venkovská turistika u nás - problémy i perspektivy* [online]. Econnect, 2003, září [cit. 2008-11-28]. Dostupný z WWW: <<http://zpravodajstvi.ecn.cz/index.stm?x=147226>>.

24. „Zelený“ certifikát má v Česku přes sto agroturistických zařízení [online]. Komora.cz, 2008, květen [cit. 2009-01-24]. Dostupný z WWW: <http://www.komora.cz/hk-cr/zpravodajstvi/art_25152/zeleny-certifikat-ma-v-cesku-pres-sto-agroturistickych-zarizeni.aspx>.
25. BURDA, Michal. *Chovatel z Lidečka plánuje otevřít svou farmu agroturistice* [online]. Valašský deník.cz, 2008, září [cit. 2009-03-06]. Dostupný z WWW: <<http://valassky.denik.cz/podnikani/chovatel-z-lidecka-planuje-otevrit-svou-farmu-agro.html>>.
26. HAVEL, Petr. *Propagace agroturistických aktivit a komunikace s médii* [online]. venkov.czechtourism.cz, 2004, září [cit. 2009-01-21]. Dostupný z WWW: <<http://venkov.czechtourism.cz/index.php?venkov=propagace-agroturistickych-aktivit-a-komunikace-s-medii>>.
27. KUPČEKOVÁ, Alice. *Chataření v Česku nevymizí* [online]. Idnes.cz, 2007, červenec [cit. 2009-03-11]. Dostupný z WWW: <http://bydleni.idnes.cz/stavba.asp?c=A070725_144358_rodinne_domy_web>.
28. MALINOVÁ, Lucie. *Moderní dovolená? V náručí českého venkova* [online]. Czech.cz, 2008, červenec [cit. 2008-12-10]. Dostupný z WWW: <<http://www.czech.cz/cz/publicistika/turistika-a-sport/moderni-dovolena-v-naruci-ceskeho-venkova>>.
29. NUMERATO, Marek. *Je cestovní ruch k ekologii stále lhostejný?* [online]. 2006, srpen [cit. 2008-11-20]. Dostupný z WWW: <http://www.relaxuj.cz/art_doc-4BC3ED4E883478EBC12571D50023EC81.html>.
30. PRSKAVCOVÁ, Martina., *Venkovská turistika-řešení pro hospodářsky slabé oblasti?* [online]. [cit. 2008-12-02]. Dostupný z WWW: <<http://alrus.kin.tul.cz/~vyzkum/wd/download/2007/Prskavcova1.pdf>>.
31. STŘÍBRNÁ, Marie. *Produkty cestovního ruchu (Vztah ke klientům z města)* [online]. venkov.czechtourism.cz [cit. 2008-11-19]. Dostupný z WWW: <<http://venkov.czechtourism.cz/files/uzitecne-informace/venkovska-turistika/produkty-cestovniho-ruchu.ppt>>.
32. VENCÁLKA, Jaroslav. *Západní Beskydy* [online]. [cit. 2009-03-08]. Dostupný z WWW: <<http://zapadni-beskydy.sweb.cz/index.htm>>.
33. VORLÍČEK, Petr. *Počet ekofarem rychle roste* [online]. Ekolist.cz, 2007, prosinec [cit. 2008-12-18]. Dostupný z WWW: <http://www.ekolist.cz/txt_tzpr_full.stm?x=2065668>.
34. VRBA, Martin. *ECEAT.cz* [online]. E-dovolena.cz, 2008, březen [cit. 2008-11-26]. Dostupný z WWW: <<http://www.e-dovolena.cz/clanky/eceatz-239.html>>.

Ostatní zdroje:

35. *Vesnice roku Zlínského kraje*. Spolek pro obnovu venkova, obec Lidečko, hodnotitelská komise soutěže Vesnice roku Zlínského kraje, Zlínský kraj, 2008. 24.
36. AGENTURA MOTÝL MEDIA. *Valašsko: turistický průvodce regionem*. Zlínský kraj, 2006. 47 s.
37. STUDIO TELEPACE. *Mikroregion Hornolidečsko* [CD-ROM]. Sdružení obcí Hornolidečska, 2006.
38. ZLÍNSKÝ KRAJ; STUDIO 6.15 s.r.o. *Hyjé - koně zlínského kraje: na koni Zlínským krajem*. Zlínský kraj, 2007. 66.s.

SEZNAM ZKRATEK A SYMBOLŮ

°C	Stupeň celsia
%	Procenta
Ad.	A další
Aj.	A jiné
Apod.	A podobně
Atd.	A tak dál
A.T.I.S	Asociace turistických informačních středisek
CA	Cestovní agentura
CK	Cestovní kancelář
Czech POINT	Český Podací Ověřovací Informační Národní Terminál
Č.	Číslo
ČR	Česká republika
ECEAT	Evropské centrum eko agro turistiky
EU	Evropská unie
CHKO	Chráněná krajinná oblast
KČ	Koruna česká
KM	Kilometr
KM ²	Kilometr čtvereční
M ²	Metr čtvereční
MM	Milimetr
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
NPR	Národní přírodní rezervace
NUTS II	Nomenklatura územních statistických jednotek - region
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
ROP	Regionální operační program
STEM	Středisko empirických výzkumů
SWOT	SWOT Analysis – Strengths – silné stránky, Weaknesses – slabé stránky, Opportunities – příležitosti, Threats – hrozby (analýza silných a slabých stránek, příležitostí a ohrožení)

Tzn.	To znamená
Tzv.	Tak zvané
UNESCO	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (Organizace OSN pro výchovu, vědu a kulturu)
USA	United States of America (Spojené státy americké)
ŽZ	Živnostenský zákon

PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ VÝSLEDKŮ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- jsem byl(a) seznámen(a) s tím, že na mou diplomovou (bakalářskou) práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že jeden výtisk bakalářské práce bude uložen v Ústřední knihovně VŠB-TUO k prezenčnímu nahlédnutí a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Uherském Hradišti dne

.....
jméno a příjmení studenta

Adresa trvalého pobytu studenta:

.....